

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Факультет початкової освіти та філології

ВОЛИНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

**МІЖВУЗІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ
РОЗВИТКУ НАУКИ»**

Електронне видання

21 травня 2026 року

Кам'янець-Подільський - 2026

УДК 811'243+821(100)+37.016](082)
С89

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри німецької мови
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,
протокол № 5 від 25 травня 2026 року

Редакційна колегія:

Т. В. Калинюк, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри німецької мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (відповідальний редактор)

О. О. Добринчук, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (відповідальний секретар)

С89

Сучасні аспекти та перспективні напрями розвитку науки : збірник матеріалів Міжвузівського наукового форуму здобувачів вищої освіти, м. Кам'янець-Подільський, 21 травня 2026 р. / редкол. Т.В. Калинюк (відп. ред.) та ін. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2026. 100 с.

Електронна версія збірника доступна за покликаннями:

<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10184>

У збірнику вміщено доповіді здобувачів вищої освіти, виголошені на Міжвузівському науковому форумі здобувачів вищої освіти «Сучасні аспекти та перспективні напрями розвитку науки», який відбувся 21 травня 2026 року у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Видання адресоване науковцям, учителям і здобувачам вищої освіти.

Матеріали збірника подані в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та ін.

© К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2026

ЗМІСТ

<i>Августінова Тетяна</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ (НА БАЗІ АНГЛІЙСЬКОЇ) У 9 КЛАСАХ ЗЗСО.....	6
<i>Богович Катерина</i> ФРАЗЕОЛОГІЧНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «СМУТОК» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ.....	8
<i>Богонос Вікторія</i> СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ (НА БАЗІ АНГЛІЙСЬКОЇ).....	10
<i>Боль Катерина</i> КОНЦЕПТ «ВОЛЯ» ЯК ОБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОГО ЗІСТАВЛЕННЯ: УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ.....	12
<i>Боришкевич Руслана</i> ВИКОРИСТАННЯ ETWINNING У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ.....	14
<i>Бура Олександра</i> ESELBRÜCKEN У НАВЧАННІ ГРАМАТИКИ.....	16
<i>Вітвіцька Богдана</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5 КЛАСІ НУШ.....	17
<i>Возняк Олена</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	19
<i>Гембік Вікторія</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ЧИТАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5-6 КЛАСАХ.....	20
<i>Головатюк Юлія</i> КОМАНДНА РОБОТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ.....	22
<i>Гончар Анастасія</i> PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE COMMUNICATIVE APPROACH IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES.....	24
<i>Григорчук Олена</i> ФРАЗЕОЛОГІЗМИ «DAS GELBE VOM EI», «AUF BLAUEN DUNST HIN» ТА «EINE WEIBE WESTE HABEN» ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ТА ІСТОРИЧНИХ РЕАЛІЙ.....	25
<i>Гришук Златослава</i> ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	27
<i>Дарморос Богдан</i> ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ QUIZLET ТА КАНОТ.....	29
<i>Дідух Богдана</i> ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5-6 КЛАСАХ НУШ.....	31
<i>Дорофей Луїза</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТФІЛЬМІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	33

<i>Заячук Дарина</i> ВИВЧЕННЯ ТЕМАТИЧНОГО РОЗДІЛУ «ФАНТАСТИЧНІ ІСТОРІЇ» НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 7 КЛАСІ ЗЗСО	36
<i>Ищук Артем</i> ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	38
<i>Калиновська Магдалена</i> СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЕЗІЙ ЛЕСІ УКРАЇНКИ НІМЕЦЬКОЮ МООВОЮ.....	40
<i>Караїм Анна Марія</i> DIE ROLLE AUTHENTISCHER AKADEMISCHER KOMMUNIKATION BEI DER ENTWICKLUNG DER DEUTSCHSPRACHIGEN KOMPETENZ VON STUDIERENDEN.....	42
<i>Киричинська Дар'я</i> ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 6-7 КЛАСАХ НУШ.....	43
<i>Кінащук Інна</i> ФРАЗЕОЛОГІЗМИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ.....	45
<i>Ковальчук Дарина</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	47
<i>Колісник Володимир</i> ІНТЕГРАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ПИСЬМА З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 6-7 КЛАСАХ.....	48
<i>Ксьонішкевич Анастасія</i> МОВНИЙ СВІТ ГЕРОЇВ РОМАНУ МАРІЇ ДЗЮБИ «УКРИТІ НЕБОМ».....	50
<i>Куржій Мілана</i> ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР ТА СИМУЛЯЦІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК.....	52
<i>Лижнюк Анастасія</i> КОНЦЕПТ «ORDNUNG» ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СВІТОГЛЯДУ: УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ КОНТЕКСТ.....	54
<i>Маковецька Рената</i> ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗАВДАНЬ З ГРАМАТИКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7-9 КЛАСАХ ЗЗСО.....	56
<i>Максимець Софія</i> THE EVOLUTION OF DETECTIVE FICTION IN ENGLISH LITERATURE.....	58
<i>Марухіна Дарья</i> PROFESSIONAL ETHICS OF INCLUSIVE EDUCATION.....	60
<i>Мельник Ірина</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНИХ ЗАХОДІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5 КЛАСІ ЗЗСО З ВИКОРИСТАННЯМ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	62
<i>Мельничук Влада</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5 КЛАСУ ЗЗСО.....	64
<i>Ністор Ірина</i> МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУНКУ DUOLINGO В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ АУДИТИВНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 6 КЛАСІ.....	66

<i>Петриків Богдана</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 7 КЛАСІ НУШ (НА ПРИКЛАДІ ТЕМИ «SPORT») ...	69
<i>Постоловська Христина</i> ЦИФРОВІ ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 6-7 КЛАСІВ НУШ	71
<i>Сас Софія</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РІЗНИХ ВИДІВ МИСТЕЦТВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	73
<i>Сидорук Ангеліна</i> ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ УСНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	74
<i>Смірнова Софія</i> ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	77
<i>Суходольська Софія</i> CHALLENGES OF TRANSLATING TOURISM TEXTS	79
<i>Тіванова Дар'я</i> ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ГОВОРІННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ	81
<i>Ткачик Юлія</i> ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	83
<i>Уварова Анна</i> ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗЗСО	85
<i>Фатіна Анна</i> ВИКОРИСТАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ НАОЧНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 5-7 КЛАСАХ ЗЗСО	87
<i>Чаплюк Олеся</i> КОНЦЕПТ «FREINEIT» У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ: УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ АСПЕКТ	89
<i>Чехмейстер Артем</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ	91
<i>Шавардак Даніела</i> ЛЕКСИЧНІ ВАРІАЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ГУРТКОВІЙ РОБОТІ	93
<i>Юрченко Богдан</i> ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ QUIZLET ТА КАНОТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7 КЛАСУ ЗЗСО	95
<i>Юхимчук Аліна</i> THE FUNCTIONS OF INTERNAL MONOLOGUE IN A LITERARY TEXT	97

Августінова Тетяна,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ (НА БАЗІ АНГЛІЙСЬКОЇ) У 9 КЛАСАХ ЗЗСО

Сучасний етап розвитку шкільної іншомовної освіти в Україні характеризується посиленням уваги до багатомовності, формування комунікативної компетентності здобувачів освіти та практичного використання іноземних мов у реальних життєвих ситуаціях. У цьому контексті особливої ваги набуває навчання німецької мови як другої іноземної, оскільки здобувачі освіти, які опановують її після англійської, уже мають певний мовний, навчальний і комунікативний досвід, що може стати як ресурсом, так і джерелом труднощів. Одним із найважливіших аспектів такого навчання є розвиток писемного мовлення, адже саме письмо дає змогу фіксувати думку, здійснювати навчальну й міжособистісну комунікацію, створювати різножанрові тексти, а також виявляти рівень сформованості мовної, мовленнєвої, соціокультурної та стратегічної компетентностей.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні особливостей навчання писемного мовлення німецької мови як другої іноземної на базі англійської у 9 класах закладів загальної середньої освіти та в розробці вправ для формування відповідних умінь.

Аналіз теоретичних і методичних джерел дає підстави стверджувати, що навчання писемного мовлення німецької мови як другої іноземної у 9 класах закладів загальної середньої освіти є важливою і багатоаспектною проблемою сучасної лінгводидактики. З'ясовано, що писемне мовлення в методиці навчання іноземних мов слід розглядати як самостійний вид продуктивної мовленнєвої

діяльності, який виходить за межі техніки письма і передбачає створення змістовного, логічного, комунікативно доцільного тексту. Воно охоплює не лише орфографічні та граматичні навички, а й уміння планувати висловлювання, добирати мовні засоби, будувати зв'язний текст і редагувати його.

Установлено, що специфіка навчання німецької мови як другої іноземної у 9 класі пов'язана з наявністю в здобувачів освіти попереднього досвіду вивчення англійської мови. Цей досвід може слугувати ефективною опорою завдяки позитивному переносу на рівні лексики, жанрів письма, стратегій роботи з текстом і загальнонавчальних умінь. Водночас він може породжувати інтерференцію, що виявляється в орфографічних, лексичних і синтаксичних помилках. Саме тому навчання писемного мовлення має будуватися на свідомому міжмовному зіставленні англійської та німецької мов.

Виявлено, що чинні нормативні документи України орієнтують учителя на розвиток письмового й онлайн-спілкування як важливої складової іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти. Вимоги до навчання письма у 9 класі передбачають формування вмінь створювати короткі зв'язні тексти різних жанрів: повідомлення, листи, описи, відгуки, поради, інформаційні тексти, плани подорожей тощо.

У роботі визначено, що найбільш ефективними для навчання писемного мовлення є комунікативний, компетентнісний, міжмовно-порівняльний, процесуальний та жанровий підходи. Вони забезпечують поетапне формування письмових умінь, інтеграцію письма з іншими видами мовленнєвої діяльності, урахування вікових особливостей здобувачів освіти та їхніх реальних комунікативних потреб.

Було проаналізовано види вправ для розвитку писемного мовлення й доведено доцільність використання підготовчих, тренувальних, умовно-комунікативних, комунікативних і рефлексивно-корекційних завдань. Така система вправ забезпечує поступовий перехід від мовної підготовки до

самостійного написання коротких текстів німецькою мовою.

Практичним результатом дослідження стали розроблені вправи за темами підручника С. І. Сотникової та Г. В. Гоголевої для 9 класу.

Богович Катерина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-M25)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФРАЗЕОЛОГІЧНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «СМУТОК» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ

Актуальність дослідження фразеологічної вербалізації концепту «СМУТОК» в українській та німецькій мовах зумовлена необхідністю глибшого розуміння мовного вираження емоцій у різних лінгвокультурах. Фразеологізми є одним із найяскравіших засобів відображення внутрішнього стану людини, тому їхній аналіз дозволяє краще зрозуміти національно-культурну специфіку мислення. Порівняння українських і німецьких одиниць дає змогу виявити як спільні універсальні риси, так і культурно зумовлені відмінності, що є важливим для перекладознавства та міжкультурної комунікації.

Метою дослідження є аналіз концепту «СМУТОК» та способів його фразеологічної вербалізації в українській і німецькій мовах. Для досягнення мети необхідно визначити поняттєву складову концепту, проаналізувати образно-асоціативні характеристики, розглянути ціннісну складову та її культурні особливості, порівняти українські та німецькі фразеологізми.

Концепт «СМУТОК» є складним емоційним утворенням, яке включає поняттєву, образну та ціннісну складові. Він відображає внутрішній стан людини, пов'язаний із переживанням втрати, туги або пригніченості.

В українській мові до концепту «СМУТОК» належать слова: сум, смуток, журба, туга, зажура, горе, скорбота. У німецькій мові відповідниками є *die*

Traurigkeit, der Kummer, die Wehmut, die Schwermut, die Niedergeschlagenheit.

Фразеологічні одиниці конкретизують цей стан: в українській мові використовуються такі фразеологізми, як: «душа болить», «серце крається», «камінь на серці», «плакати гіркими сльозами»; у німецькій – *ein schweres Herz haben, das Herz tut weh, den Kopf hängen lassen, in Trauer versinken.*

Багато з них мають відповідники в обох мовах, що свідчить про універсальність емоційного досвіду людини.

Образна сторона концепту пов'язана з асоціаціями, які виникають у свідомості носіїв мови. Найчастіше печаль пов'язується з серцем і душею як центрами емоцій: «серце щемить», «душу точить туга» «смуток огортає душу»; *die Seele schmerzt, jemandem bricht das Herz.*

Інший важливий образ, який часто використовується для опису – це вага або тягар: «камінь на душі», «важко на серці»; *etwas liegt schwer auf dem Herzen.* Також печаль часто передається через образи втрати життєвої сили: «опустити руки», «в'янути від журби»; *wie gelähmt sein, keinen Lichtblick sehen.*

У німецькій мові особливо поширені колірні метафори: *schwarz sehen, die Welt grau sehen, keinen Lichtblick sehen,* що підкреслюють психологічну пригніченість.

В українській мові помітною є образність, пов'язана з тугою та внутрішнім виснаженням: «сохнути з туги», «в'янути від журби», «ходити хмарою», «опустити руки». Печаль часто осмислюється як стан втрати життєвої сили.

Ціннісна сторона концепту відображає культурні особливості сприйняття емоції. В українській традиції печаль часто має глибокий емоційно-духовний зміст і пов'язується зі співчуттям, тугою за рідним краєм, своєю Батьківщиною, переживанням втрати. Вона є природною частиною людського життя і часто сприймається як прояв щирості почуттів.

У німецькій мовній картині світу печаль частіше асоціюється з рефлексією, меланхолією та внутрішнім переживанням. Наприклад, *die Wehmut* виражає

ностальгійну тугу за минулим, а *Schwermut* заображує глибокий стан внутрішньої темряви.

Отже, українська культура більше акцентує на емоційності та співпереживанні, тоді як німецька фокусується на внутрішньому осмисленні та психологічній глибині стану.

Богонос Вікторія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22z)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ (НА БАЗІ АНГЛІЙСЬКОЇ)

Динамічні зміни в освітній парадигмі ХХІ століття, зумовлені процесами глобалізації та євроінтеграції, висувають нові вимоги до лінгвістичної підготовки фахівців. Сучасний випускник закладу вищої освіти має бути не просто білінгвом, а багатомовною особистістю, здатною ефективно комунікувати в полікультурному середовищі. У контексті української вищої школи найбільш розповсюдженою моделлю багатомовності є вивчення німецької мови як другої іноземної на базі вже засвоєної англійської. Специфіка цієї дидактичної ситуації полягає в генетичній спорідненості обох мов, що належать до германської групи. З одного боку, наявність спільного лексичного фонду та подібних граматичних категорій створює підґрунтя для позитивного переносу (трансференції). З іншого боку, саме ця подібність стає причиною виникнення стійкої міжмовної інтерференції — процесу накладання структур раніше засвоєної англійської мови на систему німецької мови, що вивчається як друга іноземна. Найбільш деструктивно інтерференція проявляється на граматичному рівні. Питання подолання цього явища досліджували Н. Басай, О. Бігич, У. Вайнрайх, Б. Хуфайзен та інші, проте динамічний розвиток методики та

оновлення рекомендацій Common European Framework of Reference for Languages потребують переосмислення підходів до навчання німецької мови в умовах сучасної школи.

Мета роботи – на основі теоретичного аналізу та порівняльно-типологічного опису граматичних систем англійської та німецької мов визначити методичні шляхи подолання міжмовної інтерференції та розробити рекомендації щодо формування свідомої граматичної компетентності.

В результаті виконання наукового дослідження здійснено теоретичне узагальнення та розв'язано важливе методичне завдання, пов'язане з визначенням специфіки формування граматичної компетентності у процесі навчання німецької мови як другої іноземної на базі англійської. З'ясовано, що в умовах багатомовної освіти оволодіння німецькою мовою після англійської не є механічним додаванням нової мовної системи, а становить складний психолінгвістичний процес взаємодії вже сформованих мовних знань, навчальних стратегій і когнітивних механізмів.

На основі аналізу сучасних концепцій багатомовності встановлено, що англійська мова у процесі вивчення німецької виконує подвійну функцію: з одного боку, вона є джерелом позитивного переносу, а з іншого — виступає чинником міжмовної інтерференції. Доведено, що психолінгвістичне значення в цьому процесі мають розвиток метамовної свідомості, лінгвістичної рефлексії, здатності до свідомого порівняння граматичних систем і використання попереднього мовного досвіду як опори для засвоєння нової мови. Встановлено, що в умовах навчання німецької мови на базі англійської міжмовна інтерференція проявляється насамперед на граматичному рівні. Інтерференція розглядається не лише як джерело помилок, а і як закономірний етап становлення багатомовної компетентності, що свідчить про активну когнітивну взаємодію мовних систем. З'ясовано, що основними механізмами виникнення інтерференції є аналогія, узагальнення, автоматизоване перенесення структур і прагнення до когнітивної економії.

На підставі проведеного аналізу обґрунтовано доцільність використання системи спеціально дібраних вправ, спрямованих на нейтралізацію інтерференційного впливу англійської мови. До найрезультативніших належать вправи на контрастивне зіставлення, трансформацію речень, реконструкцію граматичних моделей, виявлення й виправлення помилок, а також перекладні вправи з обов'язковим коментарем щодо вибору граматичної форми. З'ясовано, що систематичне застосування таких завдань підвищує рівень граматичної усвідомленості та сприяє поступовому переходу від декларативного знання до автоматизованої граматичної навички.

Боль Катерина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1M25)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КОНЦЕПТ «ВОЛЯ» ЯК ОБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОГО ЗІСТАВЛЕННЯ: УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ

У сучасній лінгвістиці значна увага приділяється дослідженню концептів як складників мовної картини світу певного народу. Особливий інтерес становлять концепти, які відображають національні цінності, історичний досвід та культурну свідомість етносу. Одним із ключових концептів української лінгвокультури є концепт «ВОЛЯ», що впродовж століть формувався під впливом історичних, соціальних і духовних чинників. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю зіставлення особливостей репрезентації концепту «ВОЛЯ» в українській, англійській та німецькій мовах для виявлення спільних і відмінних рис мовного осмислення свободи людини.

Метою дослідження є аналіз лінгвокультурних особливостей концепту «ВОЛЯ» в українській, англійській та німецькій мовах.

Аналіз матеріалів дослідження засвідчив, що в українській мовній картині

світу концепт «ВОЛЯ» має особливе значення та пов'язується не лише зі свободою особистості, а й із національною незалежністю, боротьбою та духовною незламністю. У фольклорі, народних думках і художній літературі воля постає як найвища цінність українського народу. Дослідники зазначають, що концепт «ВОЛЯ» в українській культурі тісно пов'язаний із поняттями «свобода», «незалежність», «визволення» та протиставляється «неволі» й «рабству». Саме тому слово «воля» набуває не лише індивідуального, а й колективного, національного змісту.

В англійській мові цей концепт репрезентується насамперед лексемами *freedom*, *liberty* та *will*. Лексема *freedom* акцентує увагу на природному праві людини бути вільною, тоді як *liberty* частіше використовується в юридичному й політичному контекстах. Слово *will* позначає внутрішню силу людини, її здатність до вибору та виявлення власного бажання. Для англійської культури характерним є індивідуалістичне розуміння свободи, у межах якого особистість розглядається як автономний суб'єкт, здатний самостійно визначати власний життєвий шлях.

У німецькій мові концепт «ВОЛЯ» реалізується через слова *Freiheit* та *Wille*. Лексема *Freiheit* виражає поняття свободи як соціального й філософського явища, тоді як *Wille* означає волю людини, її намір, прагнення або силу характеру. У німецькій лінгвокультурі значна увага приділяється відповідальності особистості за власний вибір, дисципліні та внутрішньому самоконтролю. На відміну від української традиції, де воля часто осмислюється через боротьбу за незалежність, у німецькій культурі вона більшою мірою пов'язується з раціональним самовизначенням людини.

Порівняльний аналіз засвідчує, що концепт «ВОЛЯ» є універсальним для різних мовних культур, однак кожен народ наповнює його власними культурними смислами. Для української лінгвокультури воля є символом національного духу та історичної боротьби; для англійської - показником особистісної свободи й права вибору; для німецької - проявом внутрішньої дисципліни та відповідальності.

Попри відмінності в інтерпретації, у всіх трьох мовах концепт «ВОЛЯ» репрезентує прагнення людини до незалежності та самореалізації.

Отже, концепт «ВОЛЯ» є важливим складником мовної картини світу українського, англійського та німецького народів. Його аналіз дозволяє глибше зрозуміти особливості національного світогляду, культурних цінностей та способів мовного осмислення свободи.

Боришкевич Руслана,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ETWINNING У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ

У сучасних умовах реформування освіти відповідно до концепції Нової української школи особливого значення набуває формування ключових компетентностей здобувачів освіти, зокрема іншомовної комунікативної компетентності, цифрової грамотності, уміння працювати в команді та міжкультурної взаємодії. У зв'язку з цим виникає потреба у використанні сучасних форм організації навчання іноземних мов, які поєднують урочну та позакласну діяльність.

Позакласна робота з німецької мови є важливим складником освітнього процесу, оскільки створює додаткові можливості для практичного використання мовних знань, розвитку творчих здібностей здобувачів освіти та підвищення мотивації до вивчення мови. Особливо актуальною така діяльність є у 7 класі, адже учні цього віку потребують активного спілкування, творчої самореалізації та використання сучасних цифрових технологій.

Однією з найбільш ефективних форм позакласної роботи в умовах цифровізації освіти є міжнародні освітні проєкти eTwinning. Платформа eTwinning

забезпечує співпрацю між школами різних країн, сприяє міжкультурному спілкуванню та створює автентичне мовне середовище для використання німецької мови. Участь у таких проєктах дозволяє здобувачам освіти застосовувати мовні знання у реальних комунікативних ситуаціях, розвивати цифрову компетентність та навички командної роботи.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та аналіз організації позакласної роботи з німецької мови у 7 класі НУШ на основі eTwinning-проєктів.

У процесі дослідження встановлено, що позакласна робота з німецької мови сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетентності, розвитку критичного мислення, творчих здібностей та підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови. Ефективність такої діяльності забезпечується використанням інтерактивних методів навчання, цифрових технологій та проєктної діяльності.

Особливу роль у позакласній роботі відіграють eTwinning-проєкти, які дозволяють організувати міжнародну співпрацю між здобувачами освіти різних країн. У межах таких проєктів учні виконують спільні завдання, створюють презентації, відео, інтерактивні матеріали, беруть участь в онлайн-зустрічах та використовують німецьку мову як реальний засіб спілкування.

Прикладами ефективних eTwinning-проєктів є проєкти «Meine Stadt, deine Stadt», «Weihnachtstraditionen in Europa» та «Umweltschutz – unsere gemeinsame Zukunft». Реалізація таких проєктів сприяє розширенню словникового запасу учнів, розвитку навичок усного та писемного мовлення, формуванню міжкультурної компетентності та цифрової грамотності.

Отже, використання eTwinning-проєктів у позакласній роботі з німецької мови у 7 класі НУШ є ефективним засобом реалізації компетентнісного підходу. Така форма роботи підвищує мотивацію здобувачів освіти до вивчення німецької мови, сприяє розвитку ключових компетентностей та забезпечує створення сучасного освітнього середовища, що відповідає вимогам Нової української школи.

Бура Олександра,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B25)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ESELBRÜCKEN У НАВЧАННІ ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Вивчення граматики часто викликає труднощі через велику кількість правил і винятків. Тому актуальним є використання Eselbrücken – мнемонічних прийомів, які допомагають легше та швидше запам'ятовувати інформацію.

Мета – дослідити, як різні мнемонічні прийоми допомагають легше та швидше запам'ятовувати інформацію.

Термін *Eselbrücke* у перекладі з німецької мови означає «місток для пам'яті». У педагогіці та психології цим поняттям називають мнемонічні прийоми, які допомагають швидше та легше запам'ятовувати складну інформацію. Особливо активно Eselbrücken використовуються під час вивчення німецької мови, адже грамика містить багато правил, винятків, часових форм і прийменників.

До основних особливостей Eselbrücken можна віднести такі:

- полегшують запам'ятовування;
- створюють асоціативні зв'язки;
- активізують різні види пам'яті;
- роблять навчання цікавішим;
- допомагають швидше відтворювати інформацію.

Ефективність Eselbrücken пояснюється тим, що асоціації допомагають мозку краще засвоювати нову інформацію. Рими та ритм активізують слухову пам'ять, а яскраві образи й емоційні асоціації довше зберігаються у пам'яті. Одним із найпоширеніших способів є римовані правила. Вони допомагають легко запам'ятовувати граматичні конструкції та відмінки. Наприклад:

„Aus, bei, mit, nach, seit, von, zu – Dativ hast du im Nu.“

„Durch, für, gegen, ohne, um – Akkusativ fällt nicht um.“

Такі рими допомагають здобувачам освіти швидше пригадати потрібне правило та зменшують кількість граматичних помилок.

Ще одним ефективним методом є асоціативні образи. Граматичні категорії поєднують із кольорами або персонажами:

der — синій колір, чоловічий образ; **die** — червоний колір, жіночий образ; **das** — зелений колір, нейтральний або дитячий образ.

Завдяки таким асоціаціям здобувачам освіти легше запам'ятати рід іменників та правильно використовувати артиклі.

Для правильного використання Eselbrücken важливо дотримуватися кількох принципів. Мнемоніки потрібно поєднувати з поясненням правила, використовувати короткі та прості фрази, застосовувати візуальні матеріали й регулярно повторювати вивчене.

Отже, Eselbrücken є ефективним і сучасним методом навчання німецької граматики. Вони допомагають зробити процес засвоєння інформації простішим, цікавішим та доступнішим для учнів. Завдяки поєднанню асоціацій, рим, образів і логічних зв'язків мнемонічні техніки сприяють кращому запам'ятовуванню та підвищують ефективність вивчення німецької мови.

Вітвіцька Богдана,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5 КЛАСІ НУШ

У сучасних умовах Нової української школи особливої актуальності набуває формування іншомовної комунікативної компетентності учнів. Одним із важливих видів мовленнєвої діяльності є аудіювання, оскільки саме воно забезпечує сприйняття та розуміння усного іншомовного мовлення, сприяє розвитку говоріння

та формує основу для подальшого оволодіння іноземною мовою. У зв'язку з цим важливого значення набуває діяльнісний підхід, який орієнтує навчальний процес на активну участь учнів у виконанні комунікативних завдань.

Метою дослідження є визначення особливостей реалізації діяльнісного підходу у процесі навчання аудіювання учнів 5 класу НУШ на уроках німецької мови.

Встановлено, що діяльнісний підхід передбачає організацію навчання через активну мовленнєву діяльність учнів, використання комунікативних, інтерактивних та ігрових вправ, а також створення ситуацій, наближених до реального спілкування. У процесі навчання аудіювання важливо враховувати вікові та психологічні особливості п'ятикласників, зокрема потребу в наочності, зміні видів діяльності та емоційному залученні.

Проаналізовано чинні підручники німецької мови для 5 класу НУШ авторів С. Сотникової, Г. Гоголевої, Н. Басай та Н. Шелгунової. Визначено, що вони містять аудіосупровід, комунікативно спрямовані завдання та тематично доступні тексти, проте аудіювання не завжди подається як самостійний і поетапно організований вид мовленнєвої діяльності.

У межах дослідження було розроблено фрагменти уроків з тем «Meine Familie» та «Schule» на основі матеріалів освітнього ресурсу Germannika. Запропоновані вправи охоплюють передтекстовий, текстовий і післятекстовий етапи роботи з аудіотекстом та спрямовані на розвиток умінь глобального, вибіркового й детального розуміння інформації. Особливу увагу приділено використанню ігрових, інтерактивних і комунікативних завдань, які активізують мовленнєву діяльність учнів та підвищують мотивацію до вивчення німецької мови.

Отже, реалізація діяльнісного підходу у навчанні аудіювання сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетентності учнів 5 класу НУШ, забезпечує активне залучення школярів до навчального процесу та підвищує ефективність сприйняття іншомовного мовлення на слух.

Возняк Олена,

*здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (Ang1-B22)
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Актуальність дослідження зумовлена переходом сучасної освіти до компетентнісної моделі навчання. Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти критичне мислення є ключовою компетентністю, що передбачає здатність аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність, виявляти причинно-наслідкові зв'язки та аргументувати власну позицію [2]. Однак ефективний розвиток цієї компетентності потребує відповідної методологічної основи – такою є діяльнісний підхід.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати діяльнісний підхід як педагогічну основу розвитку критичного мислення здобувачів освіти 7 класу на уроках німецької мови.

Діяльнісний підхід у педагогіці розуміється як організація та управління педагогом діяльністю здобувачів освіти під час розв'язання ними спеціально організованих навчальних завдань різної складності та проблематики. Його ключова ідея полягає в тому, що знання не передаються у готовому вигляді, а здобуваються в процесі власної пізнавальної діяльності. Як підкреслює О. Пометун, учень має бути активним учасником освітнього процесу, який самостійно здобуває знання, а не пасивним споживачем інформації [1, с. 65-66]. Структура навчальної діяльності охоплює три взаємопов'язані компоненти: мотиваційно-цільовий, операційно-діяльнісний та рефлексивно-оцінювальний.

П. А. Фасіоне виокремлює шість ключових умінь критичного мислення: інтерпретацію, аналіз, оцінювання, умовиводи, пояснення та саморегуляцію [4, с. 3-8]. В українській науці О. В. Тягло визначає критичне мислення як здатність

людини займати власну позицію з певного питання та обґрунтовувати її, вислухати співрозмовника й критично оцінити його аргументи [3]. Структура критичного мислення охоплює когнітивний, діяльнісний та особистісний компоненти, а його розвиток відбувається поетапно: від актуалізації знань – через осмислення нової інформації – до рефлексії та формулювання власних висновків.

Отже, діяльнісний підхід є теоретично обґрунтованою методологічною основою розвитку критичного мислення здобувачів освіти 7 класу на уроках німецької мови. Взаємозв'язок активної навчальної діяльності, проблемності завдань і систематичної рефлексії забезпечує формування в учнів здатності аналізувати, оцінювати та аргументувати власну позицію – ключових компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Гембік Вікторія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ЧИТАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5-6 КЛАСАХ

У сучасній методиці навчання іноземних мов важливого значення набуває формування стратегій читання, які допомагають учням ефективно працювати з іншомовним текстом та використовувати прочитане у подальшій мовленнєвій діяльності. Особливо актуальним є розвиток таких стратегій у 5–6 класах, оскільки саме в цей період учні переходять до більш самостійної роботи з навчальним матеріалом.

Метою дослідження є визначення методичних підходів до формування стратегій читання на уроках німецької мови у 5-6 класах.

Стратегії читання розглядаються як усвідомлені способи роботи з текстом, які

забезпечують його розуміння та допомагають учням організувати власну читацьку діяльність. Для учнів 5–6 класів найбільш ефективними є такі стратегії, як прогнозування змісту тексту, вибіркоче читання, пошук ключових слів, смислове групування інформації та здогадка про значення незнайомих слів із контексту.

Важливим методичним підходом є поетапна організація роботи з текстом (до, під час і після читання), що забезпечує послідовне формування читацьких умінь.

У процесі формування стратегій читання важливо враховувати вікові особливості молодших підлітків, зокрема потребу в наочності, емоційній залученості та інтерактивних формах роботи.

Проаналізовано сучасні підручники німецької мови для 5-6 класів авторів С. Сотникової, Г. Гоголевої, Н. Басай та Н. Шелгунової. Визначено, що підручники містять значний потенціал для розвитку стратегій читання через використання діалогів, коротких повідомлень, описів та комунікативно спрямованих завдань. Проте ефективність формування стратегій значною мірою залежить від систематичної методичної підтримки вчителя.

У межах дослідження було розроблено фрагменти уроків, спрямовані на розвиток читацької самостійності учнів та підвищення мотивації до вивчення німецької мови.

Отже, формування стратегій читання на уроках німецької мови у 5-6 класах є важливим складником сучасного іншомовного навчання, оскільки сприяє розвитку комунікативної компетентності, самостійності та ефективної роботи учнів з іншомовним текстом.

Головатюк Юлія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КОМАНДНА РОБОТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ

Сучасний ринок праці висуває нові вимоги до майбутніх фахівців, серед яких важливе місце посідають не лише професійні знання, а й уміння ефективно взаємодіяти з іншими людьми, працювати в команді, критично мислити, швидко адаптуватися до змін і приймати відповідальні рішення. Саме такі універсальні навички отримали назву *soft skills* і нині розглядаються як важлива складова всебічного розвитку особистості. У контексті реформування освіти в Україні особливої актуальності набуває впровадження компетентнісного підходу, що лежить в основі концепції Нової української школи, де важливе місце відводиться розвитку соціальних і комунікативних навичок, які є складовими *soft skills*. Одним із ефективних педагогічних засобів розвитку таких навичок є організація командної роботи під час навчання. Використання групових форм навчання дозволяє створити більш природні умови для мовленнєвої діяльності здобувачів освіти, оскільки під час виконання спільних завдань вони активно використовують іноземну мову для обговорення, обміну інформацією та розв'язання різних комунікативних завдань. Така організація навчального процесу сприяє не лише формуванню мовленнєвих умінь, а й розвитку іншомовної комунікативної компетентності.

Мета дослідження – виявити ефективні методи та прийоми організації командної роботи для розвитку *soft skills* на уроках німецької мови.

Виявлено, що *soft skills* слід розуміти як комплекс універсальних соціальних, комунікативних, організаційних і особистісних умінь, які не мають вузькопредметного характеру, проте є необхідними для ефективної взаємодії людини в освітньому та соціальному середовищі. До найбільш значущих *soft skills*

належать комунікативність, уміння працювати в команді, критичне мислення, креативність, емоційний інтелект, самоорганізація та відповідальність. Розкрито роль формування soft skills у концепції НУШ. Компетентнісний підхід, покладений в основу НУШ, орієнтує освітній процес не лише на засвоєння знань, а й на розвиток умінь застосовувати їх у практичних ситуаціях, співпрацювати, висловлювати власну думку, розв'язувати проблеми та брати відповідальність за результати навчання. Саме тому формування soft skills є одним із пріоритетних напрямів сучасної шкільної освіти.

Вивчено методи та форми командної роботи на уроках німецької мови. Виявлено, що найбільш доцільними для учнів 7 класу є робота в парах, робота в малих групах і фронтально-колективна форма взаємодії. Серед методів особливу ефективність мають спільне обговорення, розподіл функцій, взаємонавчання та взаємоконтроль. Використання цих форм і методів забезпечує активне включення учнів у мовленнєву діяльність, сприяє розвитку співпраці, взаємодопомоги та відповідального ставлення до спільного результату. Розглянуто використання інтерактивних технологій (рольові ігри, дискусії, проєктна діяльність) на уроках німецької мови для формування soft skills. Методи колективного обговорення та цифрові інтерактивні засоби створюють умови для активної участі школярів у навчальному процесі. Такі технології сприяють розвитку комунікативної гнучкості, критичного мислення, ініціативності, креативності, уміння аргументувати власну позицію та працювати в команді.

Розроблено та запропоновано вправи та завдання, а також фрагменти уроків із використанням командної роботи для формування soft skills, які можуть бути застосовані в практиці навчання німецької мови у 7 класі з метою розвитку комунікативності, відповідальності, співпраці та навичок публічного мовлення. Розроблені матеріали доводять, що командна робота є не лише ефективним засобом активізації навчальної діяльності, а й важливим інструментом гармонійного розвитку особистості школяра.

Гончар Анастасія

здобувач вищої освіти факультету початкової освіти та філології

(група ФІЛ-21а)

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE COMMUNICATIVE APPROACH IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The communicative approach has become one of the most influential directions in modern foreign language teaching, and its success is strongly connected with psychology. For a future English teacher, this research is vital because it provides the tools to manage not just the curriculum, but the mental and emotional well-being of the students, ensuring that language learning is both effective and sustainable.

The aim of the study is to analyze the psychological principles underlying the communicative approach and determine how these foundations enhance foreign language acquisition in modern classroom settings. The success of the communicative approach is built upon several interconnected psychological pillars:

Motivation and emotional well-being. Motivation is a primary predictor of linguistic success. Communicative tasks – such as role-plays and real-world problem-solving – increase intrinsic motivation by allowing students to express personal ideas rather than rote-learning rules.

Simultaneously, the approach addresses anxiety, a significant barrier to learning. According to Krashen's Affective Filter Hypothesis, high stress blocks acquisition [1, p. 12]. Treating mistakes as natural and utilizing pair work, the communicative approach lowers this filter, fostering the «communicative courage» necessary for fluency.

Social interaction and scaffolding. Drawing on Vygotsky's sociocultural psychology, the approach emphasizes that learning occurs through cooperation. The Zone of Proximal Development (ZPD) is utilized through scaffolding, where teachers and stronger peers provide the necessary support for learners to tackle tasks just beyond

their current independent reach [2, p. 102].

Cognitive processes and autonomy. Communicative tasks move information from short-term to long-term memory by requiring immediate processing and contextual interpretation. This cognitive depth is paired with learner autonomy. When students choose their own vocabulary and express independent thoughts, they develop self-regulation and a greater sense of responsibility for their progress.

Authenticity and inclusivity. Learning is more effective when it feels «real». Authentic materials (videos, interviews) create an emotional connection to the language [3, p. 74]. Furthermore, the approach respects individual differences, offering flexible formats – such as small groups for introverts and open discussions for extroverts – ensuring a psychologically inclusive environment.

Conclusion. To sum up, the communicative approach is strongly connected with psychological principles. It supports students' motivation, reduces anxiety, strengthens social interaction, activates cognitive processes, and develops learner autonomy. It respects individual differences, encourages authentic communication, and fosters communicative courage. Understanding these foundations will help us create lessons where students feel motivated, confident, and truly engaged.

Григорчук Олена,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B24)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

**ФРАЗЕОЛОГІЗМИ «DAS GELBE VOM EI», «AUF BLAUEN DUNST HIN»
ТА «EINE WEIßE WESTE HABEN» ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ
КУЛЬТУРНИХ ТА ІСТОРИЧНИХ РЕАЛІЙ**

Мета дослідження - дослідити значення, походження та культурний контекст німецьких фразеологізмів «Das Gelbe vom Ei», «Auf blauen Dunst hin», «Eine weiße

Weste haben» виявити їхню роль у відображенні національної картини світу, а також продемонструвати, як фразеологія зберігає історичні та побутові елементи мови.

У сучасному глобалізованому світі вивчення фразеологізмів набуває особливого значення, оскільки вони є ключем до розуміння менталітету народу. Німецька фразеологія багата на образні вирази, що поєднують повсякденне життя, традиції та історичні події. Аналіз конкретних ідіом дозволяє не лише глибше опанувати мову, але й зрозуміти культурні коди, які впливають на комунікацію. Це особливо актуально для мовознавців, перекладачів та викладачів іноземних мов.

Фразеологізми – це скарбниця народної мудрості. Вони часто зберігають архаїчні уявлення, побутові деталі та символіку, яка втрачає буквальний сенс, але залишається живою в мові. Три обрані вирази яскраво ілюструють цю тезу.

«Das Gelbe vom Ei» (букв. «жовток яйця») означає «найкраще», «ідеальне», «верх досконалості». Зазвичай використовується у заперечній формі: «Das ist nicht das Gelbe vom Ei» – «Це не найкраще, не те, що треба». Походження пов'язане з кулінарними традиціями. Жовток яйця сприймався як найсмачніша, найцінніша частина або як «золота середина» продукту. Вираз з'явився приблизно в середині ХХ століття і відображає практичний, приземлений німецький світогляд, де якість оцінюється через прості, природні образи.

«Auf blauen Dunst hin» або іноді зустрічається «jemandem blauen Dunst vormachen» (букв. «впускати синій дим в очі») означає діяти без підстав, наосліп, на основі чуток чи ілюзій або свідомо вводити в оману. Історичний контекст веде до середньовічних фокусників та жонглерів, які використовували синій дим для створення туману, приховування трюків і введення глядачів в оману. Синій колір у німецькій традиції часто асоціювався з обманом, невизначеністю, наприклад, «ins Blaue hinein» означає навмання. Цей фразеологізм відображає культурне ставлення до правди, ілюзій та маніпуляції, які є важливою темою в німецькій

літературі та фольклорі.

«Eine weiße Weste haben» (букв. «мати білу жилетку») означає «мати чисту совість», «бути бездоганим», «не мати компроматів». Білий колір традиційно символізує чистоту, невинність і моральну бездоганність, а особливо релігійні асоціації з білим одягом ангелів, хрещенням тощо. Жилетка є елементом одягу, що прилягає до тіла, тому «плями» на ній особливо помітні. Вираз особливо поширився після Другої світової війни в контексті «денацифікації», коли люди доводили свою «чисту біографію». Це показує, як фразеологія реагує на історичні досвід та травми суспільства.

Проаналізовані фразеологізми демонструють, як німецька мова поєднує повсякденний побут, виступи мандрівників та символіку чистоти для вираження абстрактних понять якості, обману та моральності. Вони є частиною національної культурної пам'яті, що робить їх вивчення важливим для лінгвокраїнознавства.

Гришук Златослава,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (Англ-350)

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Цифровізація освіти вимагає гнучких інструментів для залучення учнів. Традиційні підходи до вивчення німецької мови часто програють у мотивації, тоді як цифрові технології надають «велику кількість можливостей для легкого сприйняття інформації» [1, с. 1]. Тому використання ігрових форм стає необхідністю для стимулювання активності школярів.

Мета дослідження - визначити роль ігрових платформ у підвищенні ефективності вивчення німецької мови та поділитися практичним досвідом їх інтеграції.

Результати дослідження. Оскільки сучасні школярі з народження

перебувають у цифровому середовищі, вчителю варто адаптуватися та гейміфікувати навчання. Гейміфікація - це використання ігрових елементів у неігрових контекстах для стимулювання активної взаємодії учнів із контентом. Науковці наголошують, що впровадження таких технологій надає «унікальний шанс в освітньому процесі», що дозволяє зробити навчання інтерактивним [2, с. 103]. Використання гейміфікації «стимулює активну взаємодію з контентом, підвищує рівень залученості та мотивації студентів» [3, с. 111].

Для вивчення німецької мови це відкриває можливості для створення імерсивного середовища. Серед найбільш ефективних ресурсів варто виділити:

1. Wordwall: пропонує тисячі шаблонів для індивідуального навчання та домашніх завдань. Інструменти III у Wordwall «дають змогу автоматично генерувати контент для вправ на основі наданої теми або ключових слів, що значно скорочує час на підготовку матеріалів» [3, с. 113].

2. Kahoot!: ігрова платформа, спрямована на розвиток швидкості реакції та соціальної взаємодії у групі в реальному часі.

Практичний досвід. Мої спостереження на уроках німецької мови показали, що ігри працюють набагато краще за звичайні вправи з книжки. Проте, важливо не просто використовувати платформи, а чітко розуміти їхній методичний вплив. Моя практика показала, що Wordwall найкраще працює для індивідуального закріплення матеріалу. Наприклад, при вивченні теми "Mein Alltag" я створювала вправи, де учні поєднували німецькі дієслова з картинками. Я помітила, що це знімає психологічний бар'єр перед складною лексикою. Окремо адаптувала дизайн під вік: для молодших груп використовувала яскраві шаблони «Відкрийте коробку», а для старших – тему «Настільні ігри», що дозволило зберегти серйозність навчального процесу.

Для активізації всієї групи я використовувала Kahoot!, впровадивши власну систему «Blitz-Check». Це 5-хвилинні квізи наприкінці кожного уроку для перевірки щойно пройденої граматики. Я помітила, що учні стали уважніше

слухати пояснення, оскільки результати гри я перетворювала на «бонусні бали» до підсумкової оцінки. Важливим етапом моєї роботи став аналіз звітів після ігор: якщо аналітика Kahoot! показувала типову помилку (наприклад, у відмінках артиклів), я виносила це питання на додаткове роз'яснення на наступному уроці.

Такий підхід дозволив мені не просто «розважати» учнів, а використовувати ігри, як інструмент діагностики знань. Хоча Kahoot! іноді створює зайвий азарт, що заважає дітям із повільною реакцією, я чергую змагання з індивідуальними завданнями у Wordwall. Це забезпечило комфортні умови для кожного учня в групі.

Висновки. Гейміфікація – це не ворог навчального процесу, а потужний допоміжний інструмент. Вона дозволяє адаптувати складний матеріал до потреб сучасного учня, підтримувати високу мотивацію та забезпечувати якісний зворотний зв'язок.

Дарморос Богдан,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ QUIZLET ТА КАНООТ

Формування німецькомовної граматичної компетентності у здобувачів освіти є складним і багатогранним процесом, що потребує системного підходу, урахування вікових особливостей здобувачів освіти та використання сучасних методів навчання. У зв'язку з цим особливого значення набуває використання цифрових освітніх ресурсів, які сприяють підвищенню інтересу здобувачів освіти до навчання. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення методики формування німецькомовної граматичної компетентності здобувачів

освіти із використанням сучасних цифрових інструментів, що відповідають вимогам Нової української школи та сприяють підвищенню ефективності навчального процесу.

Метою роботи є аналіз теоретичних засад і практичних аспектів формування німецькомовної граматичної компетентності здобувачів освіти засобами цифрових платформ Quizlet та Kahoot.

У ході дослідження встановлено, що граматична компетентність охоплює знання граматичних правил, уміння їх свідомо застосовувати, здатність розрізняти нормативні та ненормативні конструкції, а також формувати нові висловлювання відповідно до мовних норм. Вона забезпечує точність висловлювань, сприяє розвитку мовленнєвої гнучкості та підвищує ефективність комунікативної взаєм

Зазначено, що сучасні інтерактивні онлайн-ресурси суттєво підвищують ефективність та якість освітнього процесу. Їх використання дозволяє відійти від традиційного репродуктивного навчання та забезпечити активне, практико-орієнтоване засвоєння граматичного матеріалу.

Інтеграція цифрових платформ Quizlet та Kahoot сприяє наочному поданню граматичних структур, їх багаторазовому тренуванню та автоматизації, а також забезпечує миттєвий зворотний зв'язок. Це дає змогу здобувачам краще усвідомлювати граматичні правила та застосовувати їх у реальних комунікативних ситуаціях. Крім того, цифрові технології розширюють можливості комунікативної взаємодії, розвитку самостійності, критичного мислення та навчальної автономії здобувачів освіти, що є важливою складовою сучасної мовної освіти.

Встановлено, що Quizlet є ефективним інструментом для багаторазового повторення, автоматизації та закріплення граматичних структур через флешкартки, тренувальні режими та тести, що сприяє розвитку мовної пам'яті та індивідуалізації навчання. У свою чергу, Kahoot виконує функцію інтерактивного контролю й узагальнення знань, підвищує мотивацію здобувачів завдяки ігровому формату, забезпечує миттєвий зворотний зв'язок та дозволяє вчителю оперативно

діагностувати рівень сформованості граматичних навичок.

Таким чином, інтеграція Quizlet та Kahoot у процес навчання німецької мови забезпечує поєднання тренувальної, комунікативної та контрольної складових навчання, сприяє підвищенню пізнавальної активності здобувачів і формуванню стійкої граматичної компетентності як важливого компонента іншомовної комунікативної компетентності.

Аналіз типів і видів вправ для формування німецькомовної граматичної компетентності здобувачів освіти засобами цифрових платформ Quizlet та Kahoot дає підстави стверджувати, що їх системне використання значно підвищує ефективність опанування граматичного матеріалу. Вправи, створені на основі цих платформ, забезпечують поетапне засвоєння граматичних явищ — від ознайомлення та тренування до активного застосування в мовленні, що відповідає вимогам компетентнісного підходу та принципам НУШ.

Дідух Богдана,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5-6 КЛАСАХ НУШ

Актуальність теми дослідження зумовлена сучасними вимогами до іншомовної освіти в умовах реформування української школи, зокрема впровадженням концепції Нової української школи (НУШ). У центрі освітнього процесу сьогодні перебуває формування ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти, серед яких іншомовна комунікативна компетентність займає одне з провідних місць. Її важливою складовою є лексична компетентність, адже саме володіння словниковим запасом забезпечує можливість повноцінного спілкування, розуміння та продукування мовлення.

Особливої значущості набуває проблема формування лексичної компетентності на початковому етапі вивчення другої іноземної мови, зокрема німецької, у 5-6 класах. Саме в цьому віці закладаються основи мовленнєвих навичок, формується інтерес до вивчення іноземних мов та мотивація до подальшого навчання. Водночас здобувачі освіти цієї вікової категорії мають свої психолого-педагогічні особливості (переважання наочно-образного мислення, потреба в ігровій діяльності, емоційність), що вимагає від учителя добору ефективних методів і прийомів навчання лексики.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей формування лексичної компетентності з німецької мови у 5-6 класах НУШ та розробці вправ для її формування та вдосконалення.

Виявлено, що лексична компетентність є ключовим елементом іншомовної комунікативної компетентності, оскільки вона забезпечує здатність здобувачів освіти не лише розпізнавати слова, а й активно їх використовувати у різних мовленнєвих ситуаціях. Розглянуто основні вимоги до формування лексичної компетентності здобувачів освіти 5-6 класів НУШ. Проаналізовано Модельну навчальну програму «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) та виявлено лексичні теми, які пропонуються для вивчення у 5-6 класах НУШ. Аналіз сучасних методик навчання у Новій українській школі показав, що особливості вікового розвитку дітей 5-6 класів потребують інтерактивних, ігрових і контекстуальних завдань, які роблять процес засвоєння лексики цікавим та значущим. Введення нових слів через тематичні блоки та речення, що відображають реальні комунікативні ситуації, сприяє систематизації словникового запасу і формує у дітей навички активного використання мови у повсякденному спілкуванні. Повторення і тематичне групування слів допомагають закріплювати лексику у довготривалій пам'яті та переводять її у продуктивну площину мовлення.

Проаналізовано роль ігрових вправ у розвитку лексичної компетентності та представлено конкретні приклади їх використання на уроках німецької мови. У роботі запропоновано такі ігрові вправи як «Мовне лото», «Was fehlt?», «Ланцюжок слів», «Знайди пару», «Склади речення», «Снігова куля», «Хто швидше», а також рольові ігри, рухливі ігри, де використовуються елементи пантоміми, інтерактивні вправи, наприклад, «Мікрофон».

Розроблено фрагмент уроку з формування лексичної компетентності по темі «Meine Freizeit», у якому послідовно поєднуються введення нових лексичних одиниць, їх закріплення у словосполученнях та реченнях, використання у діалогах, монологіях і письмових завданнях, а також інтерактивні та ігрові вправи.

Отже, формування лексичної компетентності у 5-6 класах НУШ є не лише базовою складовою іншомовної комунікативної компетентності, а й ключовим чинником успішного навчання німецької мови, який забезпечує розвиток мовленнєвої активності, мотивації до навчання та впевненості здобувачів освіти у власних комунікативних здібностях.

Дорофей Луїза,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (групи Angl1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТФІЛЬМІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти», ключовою метою навчання іноземних мов є формування іншомовної комунікативної компетентності, важливим складником якої є граматична компетентність.

Граматична компетентність забезпечує правильність і нормативність мовлення, а також створює підґрунтя для розвитку всіх видів мовленнєвої

діяльності. Водночас практика навчання німецької мови в закладах загальної середньої освіти свідчить, що засвоєння граматичного матеріалу часто викликає труднощі в здобувачів освіти, зумовлені складністю граматичної системи німецької мови, недостатньою мотивацією та переважанням репродуктивних методів навчання.

У зв'язку з цим актуалізується проблема пошуку ефективних засобів і методів навчання граматики, які поєднували б засвоєння граматичних структур із комунікативною спрямованістю та підвищенням навчальної мотивації. Одним із таких засобів є мультфільми як різновид аудіовізуального навчального матеріалу. Вони поєднують зоровий і слуховий канали сприймання, містять автентичні або наближені до автентичних мовленнєві зразки та створюють сприятливі умови для інтуїтивного засвоєння граматичних структур у контексті мовленнєвих ситуацій.

Мета дослідження. Теоретично обґрунтувати та методично розкрити можливості використання мультфільмів у формуванні граматичної компетентності здобувачів освіти на уроках німецької мови.

У ході дослідження було розв'язано поставлені завдання та отримано такі результати:

Проаналізовано поняття граматичної компетентності. З'ясовано, що граматична компетентність є базовим компонентом іншомовної комунікативної компетентності. Вона визначається не лише як сукупність теоретичних знань про мовну систему, а як здатність здобувачів освіти автоматизовано та коректно вживати граматичні структури в автентичних ситуаціях спілкування. На початковому етапі (рівень A1.1) акцент зміщується з лінгвістичного аналізу на функціональне використання мовних одиниць.

Вивчено психолого-педагогічні особливості п'ятикласників. Доведено, що формування граматичних навичок у віці 10-11 років потребує візуальної та емоційної опори. Оскільки в цей період триває перехід від наочно-образного до абстрактно-логічного мислення, граматику сприймається найефективніше через

ігрові форми та динамічні образи, що дозволяють уникнути когнітивного перевантаження та знизити рівень мовної тривожності.

Визначено дидактичний потенціал мультфільмів. Обґрунтовано, що мультфільми як аудіовізуальний засіб мають унікальний потенціал: вони забезпечують єдність відеоряду, звукового супроводу та ситуативного контексту. Визначено, що для 5-го класу ключовими критеріями відбору є: відповідність мовному рівню, темпоральна обмеженість (до 3-5 хв), чітка артикуляція героїв та наявність «граматичних пасток», що стимулюють аналітичну діяльність учнів.

Підготовлено вправи для роботи з мультфільмами у 5 класі. Обґрунтовано триетапну методику (переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний етапи), інтегровану в структуру навчання за підручником С. Сотнікової. Доведено, що такий алгоритм забезпечує логічний перехід від рецепції (сприйняття граматичної форми у відео) до продукції (самостійного вживання у мовленні), що є критичним у другому семестрі при вивченні тем *Akkusativ*, модальних дієслів та порядку слів.

Розроблено вправи та фрагменти уроків. Розроблено та систематизовано комплекс вправ (рецептивно-аналітичних, трансформаційних та продуктивно-комунікативних), що пройшли апробацію в Кам'янець-Подільському ліцеї №9 ім. А.М. Трояна. Практичне впровадження прийомів «Грамматичний світлофор», «Стоп-кадр» та «Творчий дубляж» підтвердило їх ефективність: результати контрольних зрізів засвідчили зростання рівня правильності вживання граматичних структур у середньому на 20%.

Проведене дослідження підтверджує, що мультиплікаційні матеріали є ефективним інструментом інтенсифікації навчання граматики німецької мови, який дозволяє успішно реалізувати вимоги НУШ та забезпечити високу мотивацію учнів 5-го класу на початковому етапі вивчення іноземної мови.

Заячук Дарина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИВЧЕННЯ ТЕМАТИЧНОГО РОЗДІЛУ «ФАНТАСТИЧНІ ІСТОРІЇ» НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 7 КЛАСІ ЗЗСО

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення підходів до викладання зарубіжної літератури в основній школі, передусім у 7 класі, коли відбувається інтенсивний розвиток читацьких умінь та формування естетичного сприйняття в учнів. Опрацювання тематичного блоку «Фантастичні історії» передбачає не лише знайомство школярів із літературними текстами, а й вироблення в них навичок інтерпретації, аналізу та критичної оцінки художніх явищ. Відповідно до модельної навчальної програми, цей розділ спрямований на створення цілісного розуміння жанрової природи фантастики, її художньої своєрідності та ролі в сучасному літературному контексті. Разом із тим педагогічна практика свідчить про брак дієвих методичних інструментів для роботи з такими творами, що актуалізує потребу в науковому аналізі та узагальненні відповідного педагогічного досвіду.

Об'єкт дослідження – освітній процес із навчання зарубіжної літератури в ЗЗСО.

Предмет дослідження – методичні засади опрацювання тематичного розділу «Фантастичні історії» на уроках зарубіжної літератури у 7 класі.

Метою дослідження є з'ясувати специфіку опрацювання тематичного розділу «Фантастичні історії» на уроках зарубіжної літератури у 7 класі, окреслити результативні методи й прийоми роботи з фантастичними текстами, а також визначити шляхи формування читацької компетентності, креативного мислення та пізнавальної мотивації учнів засобами фантастичної літератури.

Проаналізовано теоретичні засади вивчення фантастики у шкільному курсі

зарубіжної літератури. Визначено, що фантастика як літературний жанр вирізняється художньою умовністю, поєднанням реального й вигаданого, символічністю образів та глибоким ідейним наповненням. З'ясовано, що фантастичні твори мають значний пізнавальний, виховний і естетичний потенціал, сприяють формуванню читацької компетентності та розвитку творчого мислення учнів.

Таким чином, фантастика є багатогранним жанром із складною структурою, у якій поєднуються багаторівневі образи, символіка та своєрідна організація художнього світу. Її використання в освітньому процесі є виправданим і результативним, адже воно відповідає віковим особливостям здобувачів та сучасним тенденціям розвитку літературної освіти.

В ході дослідження встановлено, що сприйняття художньої літератури учнями безпосередньо залежить від їхніх вікових та психологічних особливостей. На різних етапах розвитку учні по-різному реагують на художній твір, що зумовлює необхідність добору відповідних методів і прийомів навчання. Для молодших підлітків характерними є емоційність, образне мислення та безпосередність сприйняття, тоді як старші підлітки поступово переходять до більш усвідомленого, естетичного й критичного осмислення літератури.

Встановлено, що ефективне вивчення художніх творів потребує розвитку уваги, емпатії, асоціативного та логічного мислення, пам'яті й мовленнєвої культури. Особливу роль у цьому процесі відіграють виразне читання, переказ, усне малювання та інші творчі методи роботи, які сприяють глибшому емоційному переживанню змісту твору.

Іщук Артем,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

В умовах глобалізації, інтеграції України до європейського освітнього простору та зростання ролі іноземних мов як засобу міжкультурної комунікації, особливої значущості набуває ефективне навчання німецької мови. Основною метою іншомовної освіти є не лише засвоєння мовних знань, а й розвиток умінь використовувати мову як інструмент спілкування в реальних життєвих ситуаціях. Особливо актуальним це питання є для здобувачів освіти 7-9 класів, які перебувають у підлітковому віці, що характеризується підвищеною потребою у спілкуванні, самовираженні та взаємодії з однолітками. Проте традиційні методи навчання не завжди забезпечують належний рівень мотивації до вивчення іноземної мови та не сприяють активному залученню здобувачів освіти до комунікативної діяльності. У зв'язку з цим виникає потреба у впровадженні інноваційних підходів, серед яких важливе місце займають ігрові інтерактивні технології. Ігрові інтерактивні технології поєднують у собі елементи гри, співпраці та активної участі кожного здобувача освіти в освітньому процесі. Вони створюють сприятливе середовище для розвитку мовленнєвих умінь, стимулюють інтерес до навчання, сприяють подоланню мовного бар'єру та формуванню позитивного ставлення до вивчення німецької мови.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності використання інтерактивних ігрових технологій як засобу формування комунікативних умінь з німецької мови в здобувачів освіти 7-9 класів у процесі позакласної роботи.

У дослідженні охарактеризовано інтерактивні ігрові технології та визначено їх потенціал у навчанні німецької мови. З'ясовано, що поєднання елементів гри, співпраці та активної взаємодії сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти, зменшенню мовного бар'єру та активізації мовленнєвої діяльності. Інтерактивні ігри дозволяють моделювати реальні ситуації спілкування, забезпечують використання лексико-граматичного матеріалу у практичному контексті та створюють сприятливе середовище для розвитку комунікативної компетентності. Визначено методичні засади використання інтерактивних ігрових технологій у позакласній роботі з німецької мови. До них віднесено принцип комунікативної спрямованості, інтерактивності, мотиваційної підтримки та вікової адекватності. З'ясовано, що використання рольових ігор, командних завдань, цифрових платформ та мовних квестів забезпечує активну взаємодію здобувачів освіти та сприяє переходу від репродуктивного відтворення мовного матеріалу до продуктивного спілкування. Врахування вікових особливостей здобувачів освіти 7 класу дозволяє підвищити ефективність позакласної діяльності та створити умови для розвитку мовленнєвої ініціативи.

На основі аналізу методичної літератури, педагогічних спостережень розроблено систему інтерактивних ігрових вправ для позакласної роботи з німецької мови. Запропонована система побудована з урахуванням поступового ускладнення видів діяльності та передбачає використання як традиційних, так і цифрових ігрових форм. Реалізація системи сприяє активізації мовленнєвої діяльності здобувачів освіти, розвитку навичок співпраці та формуванню позитивного ставлення до використання німецької мови у спілкуванні.

В межах дослідження створено приклад позакласного заходу з німецької мови для здобувачів освіти 7 класу з використанням інтерактивних ігрових технологій. Запропонований захід передбачає командну роботу, виконання комунікативних завдань та використання ігрових ситуацій, що імітують реальне спілкування. Організація діяльності у такому форматі сприяє розвитку

мовленнєвої активності, формуванню навичок взаємодії та підвищенню мотивації до вивчення німецької мови.

Калиновська Магдалена,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Нім-36)

Волинський національний університет імені Лесі Українки

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЕЗІЙ ЛЕСІ УКРАЇНКИ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ

Переклади творів Лесі Українки німецькою мовою складають важливий прошарок її перекладацької спадщини, який відображає зв'язок між українською та німецькою літературними традиціями. Дослідження особливостей перекладів творів Лесі Українки набуває особливої значущості в контексті зростання інтересу до української мови та літератури у світі. Завдяки перекладам твори видатної української письменниці увійшли до скарбниці світової літератури і змогли донести українську духовну культуру до іноземного читача [2].

Мета дослідження – окреслити стилістичні особливості перекладу поезій Лесі Українки німецькою мовою на прикладі перекладів Йони Грубер, розміщених у посібнику «Леся Українка у світі перекладу (вибрані переклади європейськими та східними мовами)» [1].

Одним із найскладніших завдань для перекладачів є збереження метафоричності поезій. До прикладу, у перекладі поезії Лесі Українки «*Contra spem spero!*» Йона Грубер відтворює образ сіяння квіток на морозі так: *Ich pflanze auf steinigem Felde / Viel Blumen, die rot sind und weiß*. Ці рядки відповідають оригінальному образу і передають метафору нездоланного прагнення до краси та надії всупереч несприятливим обставинам. Утім, деякі метафори зазнають трансформації, як: «*Я на гору круту крем'яную / Буду камінь важкий підіймать*» перетворюється на «*Ich schleppe aufs steilste Gebirge / Viel klobige Steine*», де

«крем'яна гора» нівелюється через узагальнення, хоча образ сізіфової праці зберігається.

Значною проблемою для перекладачів є відтворення ритмічної організації віршів та переклад українських демінутивів. Поезія «Re (Пісня. Briosio)», зокрема рядки: «*Реве-гуде негодонька, / Негодоньки не боюся*» вимагають передачі ритму. У перекладі Йони Грубер: «*Regen, Stürme, Wind und Wetter, / Doch mir ist nicht bang zumut*» ритм збережений, хоча зменшено-пестлива форма «негодонька» не знаходить повного еквівалента німецькою мовою. Натомість перекладачка компенсує цю втрату через добір динамічних дієслів та звуконаслідувальних сполучень. У колисковій «Mi (Arpeggio)» оригінал рясніє зменшеними формами: «місяць янесенький», «промінь тихесенький», «малесенький», «дитинонько». Йона Грубер частково знаходить функціональні відповідники: «*Mitten ins Kämmerlein*», «*Schließe die Äuglein zu*», однак пестливість втрачається через структурні відмінності двох мов.

Також уваги заслуговує передача пафосу поезій Лесі Українки. У перекладі рядків «*О люде мій бідний, моя ти родино, / Брати мої вбогі, закуті в кайдани!*» Йона Грубер зберігає апострофічну структуру та семантику поневолення. Однак «*Ой леле!*» перетворюється на «*O Leiden!*», еквівалент, який втрачає фольклорне забарвлення оригіналу.

Аналіз засвідчує, що найбільших труднощів виникає при відтворенні зменшено-пестливої лексики, специфічної ритмомелодики, вигуків та культурно маркованих реалій, де структурні відмінності української та німецької мов зумовлюють неминучі втрати або компенсаційні заміни. Разом із тим, переклади Йони Грубер переконливо доводять, що завдяки творчому підходу та глибокому розумінню обох літературних традицій спадщина Лесі Українки здатна повноцінно звучати в німецькомовному культурному просторі.

Караїм Анна Марія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Нім-280)

Волинський національний університет імені Лесі Українки

DIE ROLLE AUTHENTISCHER AKADEMISCHER KOMMUNIKATION BEI DER ENTWICKLUNG DER DEUTSCHSPRACHIGEN KOMPETENZ VON STUDIERENDEN

Der moderne europäische Bildungsraum ist durch eine Intensivierung der internationalen akademischen Interaktion gekennzeichnet, wodurch die Entwicklung fremdsprachlicher Kompetenz von Studierenden unter realen kommunikativen Bedingungen zunehmend an Bedeutung gewinnt. Eine besondere Rolle spielt dabei die authentische akademische Kommunikation, die die unmittelbare Beteiligung der Studierenden an Diskussionen, Präsentationen und anderen Formen akademischer Interaktion in deutscher Sprache voraussetzt.

Ziel der Forschung ist es, den Einfluss authentischer akademischer Kommunikation auf die Entwicklung der mündlichen und schriftlichen deutschsprachigen Kompetenz von Studierenden systematisch zu analysieren.

Die authentische akademische Kommunikation ist ein wichtiger Bestandteil der fremdsprachlichen Ausbildung von Studierenden. Die Teilnahme an Seminarveranstaltungen an Hochschulen in Deutschland fördert akademische Sprachkompetenz und kommunikative Fähigkeiten. Studien zeigen, dass classroom discussions und akademischer Dialog die Anpassung des Sprachverhaltens an ein fremdsprachiges akademisches Umfeld fördern [1].

Ein wesentliches Merkmal der fremdsprachlichen Ausbildung ist die Verwendung diskussionsorientierter Arbeitsformen. Die fremdsprachliche Kompetenz entwickelt sich dabei nicht nur durch die Aneignung sprachlicher Strukturen, sondern auch durch kommunikative Praxis. Aktuelle Forschungen betrachten akademische Diskussionen in einer Fremdsprache als wichtigen Faktor für die Entwicklung mündlicher

Спрахкомпетенз [2].

Еіне важлїге Ролле беі дер Ентвїкклунг дер деутсхспрачїген Компетенз спїлте діе Теїлнaхме аm академїсхен Дїалог, беі дем Студїеренде вїссenschaftлїхе Пролеме дїскутїрен, академїсхе Тетхе аnаlysїрен und еїгене Аrбеїтсерgebnїсе прїсентїрен. Дїес фїрдет Прїсентатїонскompетензен, академїсхе Аrгументатїон und діе Аnпассунг дес Sprachverhaltens аn kommunikatїve Sїтуатїонен [3].

Небен дер академїсхен Тїтїгкеїт спїлте аух діе іnформелле Кoммунїкатїон аußerhalb дес Unterrichts еїне важлїге Ролле. Дїе Кoммунїкатїон мїт деутсхен und іnternationalen Студїеренден sowie діе Теїлнaхме аn studentїсхен und іnterkulturellen Verанстaltungen schaffen zusätzлїхе Мїглїхкеїтен zur практїсхен Аnwendung дер Sprache. Дадурх ентвїкклен сїх sprachлїхе Spontaneїтїт, Sїсherheit іm Sprachgebrauch und іnterkulturelle Fїhїгкеїтен [4].

Somit іst діе authentїсхе академїсхе Кoммунїкатїон еїн важлїгер Fактор фїр діе Ентвїкклунг дер деутсхспрачїген Компетенз von Студїеренден. Дїе аkтїve Теїлнaхме аn академїсхен Дїскussїонен, Прїсентатїонен und іnterkultureller Іnterактїон трїт zur Ентвїкклунг sprachлїсхер und kommunikatїver Fїhїгкеїтен беї.

Кїрїчїнська Дар'я,

здобувач вїсщої оsvїтї факультету іноземної фїлологїї (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський нацїональний унїверситет іменї Івана Огїєнка

ВІКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 6-7 КЛАСАХ НУШ

На сучасному етапі розвитку суспільства володіння іноземною мовою є важливою складовою міжкультурної комунїкації, яка забезпечується належним рівнем сформованості комунїкативної компетентності, зокрема її граматичного компонента. Саме граматїчна компетентність дає змогу здобувачам коректно й логїчно висловлювати свої думки, розумїти співрозмовника. Водночас здобувачї

освіти 6-7 класів часто стикаються з труднощами під час засвоєння граматики німецької мови, тому постає потреба у впровадженні таких методів навчання, які б поєднували ефективність із зацікавленістю та мотивацією здобувачів освіти. Одним із таких засобів є використання пісень, які сприяють природному засвоєнню граматичних структур, створюють позитивну емоційну атмосферу на уроці та активізують мовленнєву діяльність здобувачів освіти.

Метою дослідження є виявити практичні можливості використання пісень для формування граматичної компетентності здобувачів освіти 6-7 класів Нової української школи на уроках німецької мови.

Грамматична компетентність є важливою складовою іншомовної комунікативної компетентності і тому рівень сформованості граматичної компетентності значною мірою визначає загальну мовну підготовку здобувачів освіти. Автентичні тексти є ефективним засобом формування іншомовної комунікативної та граматичної компетентності, оскільки вони відображають реальне функціонування мови в природному середовищі. Робота з такими текстами сприяє контекстуалізації граматичних явищ, розвитку рецептивних і продуктивних мовленнєвих навичок, підвищенню мотивації здобувачів освіти та формуванню граматичної усвідомленості.

Пісні поєднують емоційний, культурний та мовний компоненти, що сприяє природному засвоєнню лексики, граматичних структур і фонетичних особливостей іноземної мови. Завдяки ритму, мелодії та повторюваності мовних конструкцій пісні полегшують запам'ятовування навчального матеріалу, знижують психологічні бар'єри та підвищують інтерес здобувачів освіти до вивчення мови.

Використання пісенного матеріалу на уроках німецької мови в 6-7 класах є ефективним засобом формування граматичної компетентності здобувачів. Пісенний матеріал виступає автентичним джерелом мовлення, яке дозволяє засвоювати граматичні структури в природному контексті, поєднуючи їх із

лексичним і комунікативним наповненням.

Використання різноманітних вправ на основі пісень (аудіювання, заповнення пропусків, трансформаційні завдання, підстановчі вправи, вправи на переклад, творчі та комунікативні завдання) забезпечує комплексний підхід до вивчення граматики. Це сприяє одночасному розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності: слухання, говоріння, читання та письма, а також підвищує рівень мовної активності здобувачів.

Пісня позитивно впливає на процес запам'ятовування граматичного матеріалу завдяки ритму, мелодії та повторюваності мовних конструкцій. Це сприяє автоматизації граматичних навичок і формуванню мовленнєвих стереотипів, необхідних для вільного використання мови. Крім того, використання пісень значно підвищує мотивацію здобувачів, створює позитивну емоційну атмосферу на уроці та знижує психологічні бар'єри у вивченні іноземної мови. Здобувачі стають більш активними, зацікавленими та залученими до навчального процесу.

Отже, пісні сприяють розвитку граматичної усвідомленості, оскільки здобувачі освіти аналізують мовні явища, виділяють граматичні структури, порівнюють їх із рідною мовою та застосовують у власному мовленні.

Кінащук Інна,

Здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B24)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

Фразеологізми є важливою частиною мови, адже через них ми можемо зрозуміти та осягнути колорит народу. У німецькій мові існує багато фразеологізмів, пов'язаних з історичними подіями, ремеслами й повсякденним життям людей. Вивчення таких висловів допомагає краще зрозуміти культуру та

світогляд її носіїв.

Мета дослідження - проаналізувати походження та значення окремих німецьких фразеологізмів, а також визначити їхню роль у відображенні історичних і культурних особливостей Німеччини.

Одним із найвідоміших німецьких фразеологізмів є вислів «Ich verstehe nur Bahnhof», що перекладається як «нічого не розуміти». Його походження пов'язують із подіями після Першої світової війни. Солдати, які довгий час перебували далеко від дому, найбільше мріяли повернутися до рідних. Для них вокзал був символом дороги додому та завершення важкого періоду життя. Коли хтось починав говорити про складні або неважливі речі, солдати втрачали інтерес і думали лише про те, як швидше потрапити на вокзал. Саме тому вислів «Ich verstehe nur Bahnhof» поступово набув значення нерозуміння або небажання сприймати складну інформацію. Сьогодні цей фразеологізм активно використовується в розмовному мовленні, коли людина хоче підкреслити, що зовсім не розуміє теми розмови.

Досить поширеним у німецькій мові є також фразеологізм «Blau machen», який означає прогулювати роботу або навчання. Його виникнення пов'язують із працею середньовічних фарбувальників тканин. Під час фарбування індиго тканину залишали на повітрі, щоб вона набула характерного синього кольору. У цей час майстри не могли продовжувати роботу й були змушені чекати. Такі перерви асоціювалися зі спокоєм і відпочинком. Згодом виник вислів «blauer Montag», тобто день без роботи після вихідних. Поступово фразеологізм «Blau machen» почав означати свідоме уникнення роботи чи навчання. У сучасній німецькій мові цей вислів часто використовується в неофіційному спілкуванні.

Цікавим є також фразеологізм «Da liegt der Hund begraben», що перекладається як «ось у чому справжня причина». Існує кілька версій його походження. Одна з них пов'язана зі шукачами скарбів, які умовно називали «закопаним собакою» місце, де був прихований скарб або важлива таємниця. Інша

версія походить із середньовічних легенд про вірних собак, яких ховали разом із господарями як символ відданості. У сучасній німецькій мові цей вислів уживають тоді, коли людині вдається знайти головну причину проблеми або зрозуміти суть ситуації. Фразеологізм робить мовлення більш емоційним, образним і виразним.

Таким чином, німецькі фразеологізми зберігають у собі історичний і культурний досвід народу. Вони допомагають глибше зрозуміти особливості німецької мови та роблять спілкування більш живим і емоційним. Вивчення фразеологізмів є важливим для тих, хто прагне краще ознайомитися з культурою країни.

Ковальчук Дарина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У сучасних реаліях українського суспільства, питання формування національної свідомості у здобувачів освіти набуває особливої актуальності. Події війни проти України, інтенсивні процеси розбудови держави, перегляд історичної та культурної спадщини, а також активна Євроінтеграція спричинили значні трансформації в суспільній свідомості. У таких обставинах посилюється потреба у вихованні нового покоління, яке усвідомлюватиме свою національну приналежність, шануватиме культурні традиції українського народу та зможе обстоювати принципи свободи, гідності й демократії. Освіта, зокрема гуманітарна, є одним із основоположних елементів у формуванні громадянської позиції. Важливе значення в цьому процесі має літературна освіта, зокрема курс зарубіжної літератури. Вивчення літератур різних народів, їхніх звичаїв, духовних цінностей та культурних моделей поведінки створює умови для глибокого

осмислення власної культурної ідентичності через зіставлення та порівняння. Крім того, усвідомлення спільних та відмінних рис між українською та світовою літературною спадщиною допомагає краще зрозуміти місце України у глобальному культурному просторі.

Мета дослідження - визначити роль курсу зарубіжної літератури у формуванні національної самосвідомості здобувачів освіти.

Дослідження показало, що в умовах війни та європейської інтеграції розвиток національної самосвідомості у молодого покоління є пріоритетним завданням для системи освіти. Вивчення курсу зарубіжної літератури є дієвим засобом у цьому процесі, адже знайомство зі світовими культурними моделями допомагає глибше зрозуміти власну ідентичність через зіставлення. Ключовими навчальними підходами є застосування порівняльного аналізу та створення особливих умов навчання, які дають змогу учням усвідомити місце України у світовому контексті. Огляд творів зарубіжних письменників засвідчив, що виявлення спільних духовних цінностей та відмінних рис між рідною та світовою літературою сприяє формуванню громадянської позиції, вихованню почуття власної гідності та зміцненню національної самосвідомості у школярів.

Колісник Володимир,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕГРАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ПИСЬМА З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 6-7 КЛАСАХ

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення ефективності навчання письма на уроках іноземної мови в закладах загальної середньої освіти. У сучасних умовах розвитку освіти особлива увага приділяється формуванню комунікативної компетентності учнів, важливою складовою якої є писемне

мовлення. Навчання письма німецькою мовою у 6-7 класах потребує використання таких методичних підходів, які активізують пізнавальну діяльність учнів, сприяють розвитку їхньої самостійності та формують практичні мовленнєві навички. Одним із ефективних напрямів удосконалення цього процесу є інтеграція діяльнісного підходу в навчання.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному визначенні можливостей інтеграції діяльнісного підходу у процес навчання письма з німецької мови учнів 6-7 класів.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що інтеграція діяльнісного підходу у процес навчання письма сприяє підвищенню мотивації учнів до вивчення німецької мови, розвитку їхньої творчої активності та формуванню практичних мовленнєвих умінь. Використання різноманітних видів навчальної діяльності, зокрема комунікативних вправ, творчих письмових завдань та інтерактивних форм роботи, забезпечує активну участь учнів у навчальному процесі.

Система вправ для розвитку писемного мовлення з німецької мови в 6-7 класах ЗЗСО є важливим складником формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів.

Встановлено, що використання вправ на засвоєння граматичних структур, розвиток мовленнєвих умінь, створення власних текстів, опис зображень, доповнення діалогів, заповнення анкет, розширення речень, а також вправ із використанням різних часових форм дієслів сприяє комплексному розвитку письмової компетентності. Окреме значення мають завдання на відновлення текстів і створення власних історій, які формують уміння логічно структурувати висловлювання та розвивати креативне мислення.

Ефективність запропонованої системи вправ полягає у її комунікативній спрямованості, практичній орієнтації та відповідності віковим особливостям здобувачів. Використання тематично організованого навчального матеріалу (школа, сім'я, хобі, дозвілля) сприяє підвищенню мотивації до вивчення німецької мови та

наближенню навчального процесу до реальних життєвих ситуацій.

Таким чином, систематичне застосування різнорівневих вправ у навчанні письма забезпечує не лише формування мовних і мовленнєвих умінь, а й розвиток самостійності, творчості та пізнавальної активності здобувачів, що відповідає сучасним вимогам компетентісно орієнтованої освіти.

Ксьоншкевич Анастасія,

*здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту української філології
та журналістики (група Ua1-B24)*

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МОВНИЙ СВІТ ГЕРОЇВ РОМАНУ МАРІЇ ДЗЮБИ «УКРИТІ НЕБОМ»

Відновлення антропоцентричних підходів при дослідженні тих чи інших мовних явищ формують поняття «мовної картини світу». У центрі мовної картини світу – мовна особистість, яка через мову відбиває певний спосіб сприйняття й концептуалізації світу. До основних критеріїв виявлення особливостей формування та еволюції національної мовної картини світу належить переосмислення семантики, що лежить в основі природи метафоричних конструкцій. Вони укорінені в народнопоетичному мовленні, а тому здатні об'єктивувати глибинні, давні значення. У художньому творі вони підлягають певному переосмисленню, сприяють проникненню читача в духовний світ автора та внутрішньому діалогу між автором та реципієнтом, що здійснюється за допомогою естетичного навантаження метафори як тропа.

Вивчення особливостей національно-мовної картини світу загалом й української зокрема належить до актуальних проблем. Мета дослідження – проаналізувати особливості мовної картини світу у романі Марії Дзюби «Укриті небом».

Наречених у аналізованій сцені називають антонімічною парою «*коник - кобилка*» (на основі зіставлення статі). *Кінь* є символом чоловічого начала,

могутності, вірності, відданості [2, с. 76], він працює лише у парі, тому йому шукають молоду *кобилку*, яка, відповідно, є символом жіночого начала, циклічного розвитку світу [2, с. 78]. Вирази «*запрягти у віз*» і «*тягнути віз*» вжиті у переносному значенні. У цьому контексті вони позначають входження молодої пари у спільне сімейне життя.

Багатий мовний світ українця авторка демонструє, вживаючи у тексті вислови, які є традиційними в українських народних казках: «*з-за гір-лісів*», «*з-за моря-океану*», «*з далекого краю*», вжиті з прийменником, який вказує на просторові відношення. Утворений синонімічний ряд, об'єднаний спільним значенням «дуже далеко» М. Дзюба доповнює ще одним компонентом «*з міста Сватанівка*».

Під час сватання дівчина повинна бути біля печі (як хоронителька домашнього вогню) і на знак згоди вийти заміж за парубка, який сватається, мала колупати піч (символічно – руйнування чи відлучення від родинного вогнища). У романі М. Дзюби про традицію колупання печі не згадується, а майбутня наречена замість цього «*на припічку «некла раків*», тобто червоніла [1, с. 175].

Власне весільна обрядовість починалася із запрошення гостей на весілля. Письменниця описує урочисте виряджання дівчини в село запрошувати гостей у супроводі дружок, які збираються у її домі. Молода і дружки мають бути одягнені в український національний одяг, на голові віночок з різнокольорових квітів і різнокольорові стрічки. У віночок молодої влітають *барвінок* (символ вічності буття і життєвої сили, невмирущої пам'яті, незайманості [1, с. 7]), *мирт* (символ здоров'я, молодості і краси [1, с. 127]).

З роману дізнаємося і про застереження, яких потрібно дотримуватися під час запрошення гостей: *не вітатися ні з ким, допоки не запросять перших гостей на весілля, просити найперше в тій хаті, де живуть газди у найбільшій злагоді і маєтку, не оглядатися назад, не переступати через поставлені навхрест предмети* [1, с. 33].

Отже, використання Марією Дзюбою зразків усної народної творчості насичує роман національним колоритом, допомагає повніше відобразити життя і побут героїв, їхнє розуміння явищ навколишнього світу.

Куржій Мілана,

здобувач освіти факультету початкової освіти та філології

(група ФІЛ-21а)

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР ТА СИМУЛЯЦІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК

Актуальність дослідження. Розвиток комунікативних навичок учнів середньої школи є одним із ключових завдань сучасної іншомовної освіти, що зумовлено зростанням потреби в ефективному міжкультурному спілкуванні та здатності застосовувати іноземну мову у реальних життєвих ситуаціях.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі ефективності рольових ігор та симуляцій як інструментів формування іншомовної комунікативної компетентності школярів.

Щодо психолого-педагогічного потенціалу ігрових методів, слід зазначити, що рольові ігри та симуляції посідають провідне місце серед інтерактивних форм навчання, оскільки створюють умови, максимально наближені до автентичного спілкування. На відміну від механічних вправ, вони спонукають до природного мовленнєвого реагування; формують здатність ініціювати та підтримувати діалог; стимулюють використання стратегій компенсації (подолання браку мовних знань).

Під час гри учні засвоюють лексичний матеріал через контекст. Необхідність планувати мовленнєву поведінку та передбачати реакції партнера безпосередньо сприяє розвитку дискурсивної компетентності та мовленнєвого мислення.

У контексті аналізу педагогічних умов та методичного супроводу,

ефективність впровадження ігрових технологій залежить від дотримання низки умов: наближення до реальності (сценарії мають моделювати актуальні для учнів життєві ситуації): позитивної мотивації (створення середовища, де учень відчуває потребу в самовираженні); структурованого методичного супроводу.

Згідно з дослідженнями, завдання повинні включати: повторення (попереднє опрацювання необхідного мовного матеріалу), взаємодію (обов'язковий активний обмін інформацією), підтримку (наявність сценаріїв, опорних тез або візуальних матеріалів для зменшення тривожності під час спонтанного мовлення).

Використання ігрових методів у середніх класах пов'язане з певними труднощами: надмірна емоційність або, навпаки, сором'язливість підлітків, ризик відхилення від навчальної теми, загроза перетворення гри на рутинне відтворення завчених діалогів.

Для нівелювання цих факторів учитель має виступати в ролі фасилітатора, адаптуючи складність ролей відповідно до індивідуальних особливостей учнів та регулюючи частоту використання ігрових методів.

Педагогічні спостереження підтверджують, що регулярне застосування симуляцій веде до: збільшення частки використання іноземної мови на уроці; подолання психологічного бар'єру та страху перед помилкою; розвитку соціальної адаптивності та впевненості.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що симуляційні ігри та рольові ситуації є одним із найефективніших засобів розвитку комунікативної компетентності школярів у вивченні англійської мови. Активна участь учнів у рольових іграх позитивно впливає на їхню особистісну активність, соціальну адаптивність та впевненість у власних комунікативних можливостях. Таким чином, симуляційні та рольові ігри виступають потужним педагогічним інструментом у контексті формування іншомовної комунікативної компетентності, та можуть бути ефективно інтегровані в сучасний освітній процес у вищій школі.

Лижнюк Анастасія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-M25)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КОНЦЕПТ «ORDNUNG» ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СВІТОГЛЯДУ: УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ КОНТЕКСТ

У лінгвістиці особливе місце посідає дослідження концептів як ментальних одиниць культури, що відображають специфіку національного світосприйняття народу. Через концепти мова фіксує систему цінностей, історичний досвід, особливості поведінки та культурні орієнтири певної спільноти. Одним із ключових концептів німецької культури є концепт «ORDNUNG», який традиційно асоціюється з дисципліною, структурованістю, організованістю та дотриманням правил. Водночас в українській мовній картині світу даний концепт також займає важливе місце, однак має дещо інше емоційно-ціннісне наповнення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю зіставного аналізу концепту «ORDNUNG» у німецькій та українській мовах для виявлення національно-культурних особливостей.

Метою дослідження є аналіз лінгвокультурних особливостей концепту «ORDNUNG» у німецькій та українській мовах, а також виявлення спільних і відмінних рис.

У німецькій культурі концепт «ORDNUNG» має надзвичайно важливе соціальне значення, оскільки сприймається як основа стабільності та ефективного функціонування суспільства. Вислів «Ordnung muss sein» став своєрідним символом німецького світогляду та відображає прагнення до організованості в усіх сферах життя — від побуту до державного управління. Порядок сприймається як ознака відповідальності, поваги до інших людей і високого рівня громадянської культури. Дотримання правил у німецькому суспільстві вважається проявом свідомості та дисципліни особистості. Саме тому концепт «ORDNUNG» тісно

пов'язаний із такими поняттями, як *Pflicht*, *Disziplin*, *Verantwortung*.

В українській мові концепт «*ORDNUNG*/ПОРЯДОК» на понятійному рівні також означає лад, порядок, дотримання певних правил і гармонійний стан речей. Проте в українській мовній свідомості поняття порядку частіше пов'язується не з суворою дисципліною, а з гармонією, добробутом, моральністю та справедливістю.

Українська культура сприймає порядок передусім як стан узгодженості між людьми, внутрішній спокій і добрий устрій життя, вона історично тяжіє до більш емоційного та гнучкого способу організації життя, тому порядок не завжди сприймається як абсолютна цінність, якщо він суперечить людяності чи свободі особистості.

Порівняльний аналіз показує, що концепт «*ORDNUNG*» є універсальним для обох мовних культур, оскільки в обох випадках пов'язується з організацією суспільного життя та впорядкованістю. Проте культурне наповнення цього концепту є різним. В німецькій культурі даний концепт переважно осмислюється як соціальна необхідність і основа успішного функціонування суспільства, тоді як в українській – як умова гармонійного співіснування людей та внутрішнього комфорту. Якщо для німецької мовної свідомості характерним є раціональне сприйняття порядку, то для української більш важливим залишається його емоційний і моральний аспект.

Отже, концепт «*ORDNUNG*» є важливим складником німецької та української мовних картин світу. Його дослідження дозволяє глибше зрозуміти особливості національного мислення, культурних цінностей і моделей суспільної поведінки двох народів.

Маковецька Рената,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗАВДАНЬ З ГРАМАТИКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7-9 КЛАСАХ ЗЗСО

Загальні методичні засади навчання іноземних мов і організації роботи з мовним матеріалом у навчальному курсі ЗЗСО висвітлені у багатьох працях сучасних науковців. Окремі аспекти викладання німецької мови в ЗЗСО та її специфіку як другої іноземної, розглядають С. Божок, В. Свиридюк, О. Янковець; питання навчання граматики й формування граматичної компетентності конкретизують Г. Авчіннікова, М. Бочасєв, Л. Веремюк. У межах DaF-дидактики описано підходи до конструювання вправ і організації навчального процесу (С. Баллвег (S. Ballweg); К. Енде (K. Ende); Г. Функ (H. Funk)). Водночас у наявних дослідженнях недостатньо системно представлено прикладну модель диференціації саме граматичних завдань для 7–9 класів ЗЗСО (критерії рівневості, типи опор, логіка ускладнення в межах однієї теми) та її узгодження з українськими підручниками й практиками DaF-матеріалів. Це й визначає значущість нашої роботи. Актуальність дослідження визначається також реальними умовами навчального процесу в закладах загальної середньої освіти, де навіть у межах одного класу спостерігається істотна різниця в рівні мовної підготовки здобувачів освіти, що потребує продуманого добору та диференціації граматичних завдань.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні методичних засад диференціації граматичних завдань і розробленні прикладів диференційованих вправ для навчання німецької мови здобувачів освіти 7 класу ЗЗСО з різним рівнем мовної підготовки.

Досліджено особливості диференціації граматичних завдань з німецької мови

в умовах різнорівневого навчання здобувачів освіти 7–9 класів та обґрунтовано методичні підходи до її реалізації на прикладі опрацювання граматичної теми *Perfekt*. Окрему увагу приділено проблемі різнорівневої підготовки здобувачів освіти у межах одного класу, яка зумовлює необхідність диференціації навчальних завдань за рівнем складності, ступенем використання опори та характером мовленнєвої діяльності. На основі аналізу праць вітчизняних і зарубіжних дослідників виокремлено основні критерії відбору диференційованих граматичних завдань для здобувачів освіти 7–9 класів, зокрема, рівень мовної / мовленнєвої підготовки здобувачів освіти, складність граматичного явища, ступінь використання опори, характер мовленнєвої діяльності та можливість варіативного виконання завдань у межах одного уроку.

Проаналізовано практичний досвід опрацювання граматики в різнорівневому класі під час навчально-ознайомлювальної педагогічної практики з німецької мови та зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти (на прикладі 7 кл. Кам'янець-Подільського ліцею I–II ступенів «Славутичка»). Встановлено, що ефективна організація граматичної роботи ґрунтується на поетапному введенні граматичного матеріалу, використанні різних форм роботи (фронтальної, парної, індивідуальної) та диференціації завдань за рівнем складності й ступенем самостійності.

На базі отриманих результатів проведеного аналізу розроблено авторську модель диференціації граматичних завдань з німецької мови на матеріалі теми *Perfekt* за підручниками *Schritte plus Neu* рівнів A1.1, A2.1 та A2.2. Запропонований комплекс вправ для 7 класу ґрунтується на принципі поетапності та передбачає поступовий перехід від репродуктивних до продуктивних видів мовленнєвої діяльності. Диференціація реалізується через обсяг завдання, ступінь використання граматичної опори, рівень самостійності та характер мовленнєвої діяльності, що дозволяє залучити до активної роботи здобувачів освіти із різним рівнем мовної підготовки. Особливу увагу приділено використанню

комунікативних ігрових форм роботи, включаючи цифрові ресурси, які активно сприяють підвищенню мотивації та розвитку мовленнєвої автономії здобувачів освіти.

Maksymets Sofiia,

Student of the Foreign Philology Faculty (group Angl-11)

Lesya Ukrainka Volyn National University

THE EVOLUTION OF DETECTIVE FICTION IN ENGLISH LITERATURE

Detective fiction is one of the most significant and enduring genres in English literature. Since its emergence in the nineteenth century, the genre has undergone considerable transformation, developing from traditional narratives focused on solving crimes into more complex works that examine psychological, social, and moral issues. Different periods introduced new approaches to the representation of crime and justice. The purpose of this study is to examine the evolution of detective fiction in English literature, identify its principal stages of development, and analyse the characteristic features of classic, modern, and postmodern detective novels.

The research demonstrates that the evolution of the genre in English literature can generally be divided into three main stages: classic, modern, and postmodern. Each reflects significant literary and philosophical shifts that transformed its characters and narrative structures [1].

1. Classic. The classic detective novel focused on logic, order, and the restoration of justice. The narrative structure was typically clear and consistent, and the crime served as a puzzle to be solved. The genre acquired its recognisable form in the nineteenth century through the works of Edgar Allan Poe, whose stories introduced the figure of the analytical detective and the intellectual investigation of crime. Poe's

character Auguste Dupin became the prototype for many later detectives in English literature.

A significant contribution to the development of detective fiction was made by Wilkie Collins. In *The Woman in White* and *The Moonstone*, he introduced the “fair play” convention, which later exerted a major influence on the crime novel. Arthur Conan Doyle subsequently perfected the genre through the character of Sherlock Holmes, whose deductive methods became central to classic detective fiction [2].

2. Modern. The genre changed considerably during the twentieth century, acquiring greater psychological complexity and narrative experimentation. Writers of this period frequently employed fragmented clues, multiple perspectives, and less predictable plot structures.

The works of Agatha Christie and Dorothy L. Sayers illustrate these developments particularly clearly. Their novels complicated the investigation by presenting events from different viewpoints and shifting attention to the characters’ motives and inner lives. Secondary characters often played a crucial role in resolving the mystery, and women became increasingly prominent both as detectives and as central figures in the narrative [2]. The genre thus grew more intellectually and emotionally sophisticated than its classic predecessors.

3. Postmodern. The postmodern period moved detective fiction away from its traditional emphasis on objective truth and logical resolution; the crime itself became less important than its interpretation. Narrative structures are frequently fragmented and open to multiple readings.

Unlike classic detective fiction, postmodern detective novels challenge the existence of absolute truth and clear moral boundaries. The protagonist is often an ordinary individual confronting personal conflict, and the process of self-discovery takes precedence over the resolution of the crime. Postmodern detective fiction synthesises multiple literary genres and reorients the reader’s attention towards human experience and emotional complexity.

In conclusion, detective fiction occupies an important place in English literature and has undergone significant development across different historical periods. The genre evolved from early crime narratives into sophisticated literary works that combine mystery with psychological and philosophical inquiry.

Марухіна Дарья,

здобувач освіти факультету початкової освіти та філології

(група ФІЛ-41а)

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

PROFESSIONAL ETHICS OF INCLUSIVE EDUCATION

Today, inclusive education occupies a central place in Ukraine's education reflecting the country's commitment to international standards on the protection of the rights of children and persons with disabilities. The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities emphasizes equality, dignity, and non-discrimination as the foundation of educational practice and thus directly shape the ethical expectations placed on teachers in inclusive settings.

This study analyzes the essential role of professional ethics in Ukrainian inclusive education, focusing on how international standards and person-centered approaches define educator responsibilities regarding non-discrimination, confidentiality, and collaboration.

Global and national experience demonstrates a wide range of models that facilitate access to education for students with special educational needs (SEN). Individualised education programmes, flexible learning modalities, counselling services, and inclusive school environments contribute to both academic development and social integration. The philosophy of inclusion promotes joint learning for children with and without SEN, which fosters not only cognitive progress but also communication skills, empathy, and positive social behaviour among all learners.

The ethical dimension of inclusive education is closely tied to the principles of person-centred learning. A truly inclusive environment requires educators to consider each learner's individual strengths, pace, and needs, applying differentiated instruction and universal design for learning. Ethical teaching practice obliges educators to ensure that learning materials, assessment methods, classroom organisation, and communication strategies are accessible to every child. This includes the use of visual aids, assistive technologies, adapted textbooks, and the creation of resource rooms or sensory-friendly spaces. A crucial component of professional ethics in inclusion is confidentiality and responsible handling of sensitive information regarding learners' developmental profiles or family backgrounds. Teachers must maintain a balance between open communication within a multidisciplinary support team and respect for personal privacy.

Ethical professional behaviour includes active collaboration, mutual respect within the team, and shared responsibility for each child's progress. International experience, including that of Canada and EU countries, demonstrates that long-term implementation of such teamwork significantly improves students' academic success, autonomy, and social adaptation.

The ethical responsibilities of educators extend beyond instruction. Teachers must commit to continuous professional development, critically reflect on their biases, enhance their understanding of disability, and improve mastery of inclusive teaching strategies. They also play a key role in shaping a tolerant and safe school climate. An inclusive school culture is characterised by accessibility of facilities, equity in communication, and a shared commitment to the values of diversity and respect. Such an environment empowers children, strengthens their self-esteem, and stimulates participation in the educational process.

There are key professional practices: collaboration, professional development, professional boundaries, advocacy, positive relationships and quality of practice. These practices serve as the moral framework that ensures every student receives equitable

access to learning.

Conclusion. Professional ethics is not an additional component but the core of effective inclusive education. It ensures that pedagogical strategies, classroom practices, and institutional policies align with the values of human dignity, equality, and justice. Ethical, well-trained, and reflective educators ultimately contribute to both academic achievement and the formation of a socially cohesive school community where every child has the opportunity to realise their potential.

Мельник Ірина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНИХ ЗАХОДІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 5 КЛАСІ ЗЗСО З ВИКОРИСТАННЯМ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ

Позакласна робота з німецької мови є ефективним засобом поглиблення знань, розвитку мовленнєвих навичок та формування соціокультурної компетентності здобувачів освіти. Вона створює додаткові умови для практичного використання мови в різних комунікативних ситуаціях, сприяє розвитку самостійності та ініціативності здобувачів освіти. Особливої актуальності набуває організація позакласної діяльності у 5 класі, оскільки саме в цей період здобувачі освіти переходять до базової середньої освіти, адаптуються до нових вимог навчання та потребують підвищеної мотиваційної підтримки. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю пошуку ефективних форм організації позакласної роботи з німецької мови, які забезпечують підвищення мотивації до вивчення мови, розвиток комунікативних умінь та створення умов для активної мовленнєвої практики. Визначено, що одним із сучасних ефективних засобів організації позакласної роботи є квест-технології. Освітній квест поєднує елементи гри, проблемного навчання, дослідницької діяльності та командної

взаємодії. Використання квестів у процесі навчання німецької мови дозволяє активізувати пізнавальну діяльність здобувачів освіти, створити умови для природного використання мовленнєвих засобів, розвивати критичне мислення та навички співпраці.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та практично розробити модель організації позакласної роботи з німецької мови у 5 класі засобами квест-технологій та визначити їх ефективність.

Встановлено, що позакласна діяльність є важливим складником освітнього процесу, який сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти до вивчення іноземної мови, розвитку їхньої комунікативної компетентності та формуванню позитивного ставлення до навчання. З'ясовано, що здобувачі освіти 5 класу характеризуються підвищеною емоційністю, потребою в ігровій діяльності, прагненням до спілкування та співпраці, що зумовлює доцільність використання інтерактивних ігрових форм навчання, зокрема квестів.

Визначено, що ефективність використання квест-технологій забезпечується дотриманням таких принципів: комунікативної спрямованості, доступності, інтерактивності, мотиваційної насиченості, а також урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти. Важливими умовами організації квесту є чітка структура, наявність цікавого сюжету, варіативність завдань, командна форма роботи, а також створення позитивного психологічного середовища. З'ясовано, що квест як педагогічна технологія поєднує навчальні та ігрові елементи, що сприяє активному залученню здобувачів освіти до навчальної діяльності.

Створено та проведено квест «Abenteuer in Deutschland», у якому взяли участь здобувачі освіти 5 класу. У процесі апробації встановлено, що використання квест-технологій позитивно впливає на їхню навчальну діяльність. Зокрема, було зафіксовано підвищення рівня мотивації, активності та зацікавленості у вивченні німецької мови. Здобувачі освіти продемонстрували здатність використовувати базову лексику у мовленні, будувати прості діалоги,

працювати в команді та приймати спільні рішення.

Аналіз результатів педагогічного спостереження засвідчив, що квест сприяв розвитку не лише мовленнєвих умінь, але й соціальних навичок, таких як співпраця, відповідальність та взаємодопомога. Водночас було виявлено окремі труднощі, пов'язані зі сприйняттям аудіоматеріалу та обмеженим словниковим запасом здобувачів освіти, які були частково подолані завдяки підтримці вчителя та використанню підказок. Отже, результати дослідження підтверджують ефективність використання квест-технологій у позакласній роботі з німецької мови у 5 класі. Застосування освітніх квестів сприяє створенню сприятливого навчального середовища, активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвитку їхньої іншомовної комунікативної компетентності та формуванню ключових життєвих навичок.

Мельничук Влада,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5 КЛАСУ ЗЗСО

Однією з ключових складових іншомовної комунікативної компетентності є навички читання, які забезпечують здобувачам освіти доступ до інформації, сприяють розвитку мислення та розширюють світогляд. Особливої актуальності формування навичок читання набуває на початковому етапі вивчення мови, зокрема у 5 класі закладів загальної середньої освіти, коли закладаються основи подальшого мовного розвитку здобувачів освіти. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення методики формування навичок читання на уроках німецької мови в 5 класі відповідно до сучасних освітніх вимог, а також пошуком ефективних підходів, що забезпечують активне залучення здобувачів

освіти до роботи з текстом.

Метою роботи є аналіз теоретичних засад і практичних аспектів формування навичок читання на уроках німецької мови в 5 класі ЗЗСО.

Проведений теоретичний аналіз дозволяє дійти висновку, що читання є одним із базових і найбільш значущих видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання іноземної мови, оскільки воно забезпечує не лише сприйняття та розуміння письмового тексту, а й виступає важливим засобом формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти. У ході дослідження встановлено, що читання має складну багаторівневу структуру, яка включає когнітивні, мовні та психофізіологічні компоненти, що взаємодіють між собою та забезпечують ефективне опрацювання текстової інформації. Виокремлено етапи роботи з текстом, зокрема, підготовчий, текстовий і післятекстовий, послідовне використання яких забезпечує цілісність навчального процесу, сприяє кращому засвоєнню мовного матеріалу та розвитку читацьких стратегій. Така організація роботи дозволяє поступово формувати в здобувачів освіти навички прогнозування змісту тексту, усвідомленого читання та рефлексії прочитаного.

Аналіз основних видів читання та їхніх характеристик дозволяє зробити висновок, що читання є багатофункціональним видом мовленнєвої діяльності, який відіграє важливу роль у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти. Ознайомлювальне, вибіркоче та детальне читання становлять цілісну систему навчальних стратегій, кожна з яких виконує власну дидактичну функцію та забезпечує поступовий перехід від загального сприйняття тексту до його глибокого аналізу. Важливо, що всі три види читання не існують ізольовано, а взаємодіють між собою, утворюючи поетапну систему формування читацьких умінь. Їх комплексне використання на уроках німецької мови в 5 класі ЗЗСО забезпечує ефективний розвиток мовної та мовленнєвої компетентності здобувачів освіти, сприяє формуванню автономності у роботі з текстом та підвищує рівень мотивації до вивчення іноземної мови.

Значну роль у формуванні читацької компетенції відіграють інтерактивні та цифрові технології, які забезпечують індивідуалізацію навчання, підвищення мотивації та активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Використання платформ LearningApps, Quizlet, Padlet, а також онлайн-тренажерів і мультимедійних ресурсів сприяє розвитку стійких навичок читання, підвищує швидкість розпізнавання лексичних одиниць і формує позитивне ставлення до вивчення іноземної мови.

Виокремлено низку вправ, що ефективно сприяють формуванню навичок читання з німецької мови, зокрема, вправи на співвідношення «слово-зображення», «речення-зображення», завдання на заповнення пропусків, диференціацію звуків, складання речень, роботу з таблицями Шульте, слухових диктантів та вправ на визначення правильності тверджень. Така система вправ забезпечує комплексний розвиток усіх компонентів читацької діяльності: технічного, мовного, смислового та аналітичного. Особливо ефективними є вправи, які поєднують різні канали сприйняття інформації (зоровий, слуховий, моторний), оскільки вони сприяють кращому запам'ятовуванню матеріалу, формуванню стійких мовних асоціацій і зменшенню впливу внутрішнього промовляння. Крім того, використання ігрових елементів, рефлексивних завдань та самооцінювання підвищує мотивацію здобувачів і сприяє розвитку їх навчальної автономії.

Ністор Ірина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУНКУ DUOLINGO В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ АУДИТИВНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 6 КЛАСІ

Розвиток аудитивних навичок є одним із найважливіших завдань навчання

іноземної мови, оскільки аудіювання становить основу усного спілкування та забезпечує успішну комунікацію в реальних життєвих ситуаціях. Але традиційні методи розвитку аудіювання часто не викликають достатнього інтересу в здобувачів освіти підліткового віку, які звикли до динамічних інтерактивних форматів. Це зумовлює необхідність пошуку сучасних методичних рішень, що поєднували б ефективність навчання з мотивуючим форматом подачі матеріалу. Одним із таких рішень є платформа Duolingo, що пропонує різноманітні вправи на аудіювання: від розпізнавання окремих слів до сприйняття цілих речень у природному мовленнєвому контексті, використовує автентичні записи носіїв мови та забезпечує миттєвий зворотний зв'язок після кожного завдання. Проте методичні можливості використання Duolingo саме для розвитку аудитивних навичок на уроках німецької мови в 6 класі залишаються недостатньо дослідженими, що й визначає актуальність цієї роботи.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та практично перевірити ефективність використання застосунку Duolingo для розвитку аудитивних навичок здобувачів освіти 6 класу на уроках німецької мови.

Визначено, що психолого-педагогічні особливості розвитку аудитивних навичок здобувачів освіти 6 класу, визначають конкретні вимоги до організації роботи з аудіотекстами: вони мають бути короткими (тривалістю 1,5-2 хвилини), емоційно забарвленими, методично адаптованими та підкріпленими різноманітними інтерактивними завданнями. Зазначено, що прагнення підлітків до самостійності та автономії робить особливо актуальним використання платформ із адаптивним навчанням, а відповідність цифрових технологій звичному середовищу сучасних здобувачів освіти суттєво підвищує їхню мотивацію до вивчення іноземної мови. Проаналізовано методичний потенціал платформи Duolingo у процесі навчання німецької мови, виокремлено різноманітні типи аудитивних завдань – від розпізнавання окремих слів до сприйняття цілих речень у природному мовленнєвому контексті: вибір зображення для почутого слова,

натискання на почуті слова, вимовляння речень уголос, написання почутого речення, з'єднання слів у пари з відповідниками та переклад окремих виразів. Окрім того, платформа використовує автентичні записи голосів носіїв мови, надає можливість уповільненого відтворення аудіо, забезпечує миттєвий зворотний зв'язок після кожного завдання та підтримує мотивацію здобувачів освіти через систему гейміфікації: бали, рівні, серії та досягнення.

З метою аналізу ефективності застосування Duolingo у формуванні аудитивних навичок здобувачів освіти проведено цикл із трьох уроків із теми «Das Wetter», на кожному з яких 15 хвилин відводилося на самостійну роботу здобувачів освіти на платформі Duolingo, окрім того, домашнє завдання передбачало продовження роботи на платформі. Перед початком самостійної роботи проводилося детальне інструктування щодо виконання кожного типу завдань, а впродовж занять забезпечувалася індивідуальна підтримка здобувачів освіти, їх спонукали до самостійного пошуку рішень через повторне прослуховування та звернення до контексту завдання, а не через отримання готової відповіді. Такий підхід сприяв формуванню навичок самостійної роботи з іншомовним аудіоматеріалом. Педагогічне спостереження засвідчило суттєву позитивну динаміку в розвитку аудитивних навичок здобувачів освіти. Якщо на початковому етапі їхній словниковий запас із теми обмежувався лише двома словами, а речення були оформлені граматично невірно, після завершення циклу завдань на платформі здобувачі освіти вільно оперували широким колом тематичної лексики, будували граматично правильні повні речення, а фонетична якість мовлення помітно покращилася завдяки роботі з автентичними аудіозаписами та вправами на вимову. Конструкції, засвоєні через аудитивні вправи на платформі, перейшли з пасивного знання в активне вживання, що є свідченням справжнього формування аудитивної компетентності.

Петриків Богдана,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 7 КЛАСІ НУШ (НА ПРИКЛАДІ ТЕМИ «SPORT»)

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення методики формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в умовах реалізації концепції Нової української школи. Попри визнану важливість діалогічного мовлення, учні 7 класу нерідко відчують психологічні бар'єри, мають обмежений словниковий запас і недостатню практику спонтанного мовлення [2, с. 8]. Це підкреслює потребу в цілеспрямованому впровадженні ефективних методів і технік навчання усного спілкування.

Мета дослідження – визначити та систематизувати методичні техніки формування навичок діалогічного мовлення на уроках німецької мови у 7 класі НУШ на прикладі теми «Sport».

Говоріння є центральним компонентом навчання іноземної мови і реалізується у двох формах: монологічній та діалогічній. Діалогічне мовлення, що передбачає безпосередню взаємодію учасників комунікації, вважається найефективнішим засобом розвитку комунікативних умінь [11, с. 73]. Воно характеризується спонтанністю, ситуативністю та необхідністю швидкого мовленнєвого реагування. За класифікацією С. Ю. Ніколаєвої, розрізняють діалог-розпитування, діалог-домовленість, діалог-обмін думками та діалог-дискусію [12, с. 150], кожен з яких формує окремі компоненти іншомовної компетентності.

Тема «Sport» є особливо ефективним засобом мотивації учнів 7 класу, оскільки пов'язана з їхніми повсякденними інтересами. Серед найрезультативніших технік – рольові та ситуативні ігри (сценарії «У спортивному клубі», «Інтерв'ю зі спортсменом», «На уроці фізкультури»), що

моделюють реальні комунікативні ситуації. Використання мовленнєвих кліше (*Meiner Meinung nach...*, *Ich bin einverstanden.*) допомагає учням долати мовний бар'єр і формувати навички діалогічного спілкування [16]. Метод інтерв'ю та проблемні дискусії (наприклад: *Was kann man tun, um gesund zu bleiben?*) вдосконалюють навички постановки запитань і аргументації [9, с. 106].

Важливу роль у формуванні діалогічного мовлення відіграють інтерактивні технології. Застосування платформ Kahoot, Quizlet, LearningApps та Padlet активізує пізнавальну діяльність і сприяє індивідуалізації навчання [4]. Техніка «перевернутого навчання» (*Flipped Learning*) дозволяє учням самостійно засвоювати лексику теми «Sport» вдома, а урочний час використовувати для активної мовленнєвої практики. Метод «Мозкового штурму» та ланцюжковий діалог стимулюють мовленнєву ініціативу й розвивають здатність до спонтанного висловлювання. Парна та групова робота забезпечує рівномірну участь учнів, розвиває навички співпраці та зменшує психологічний бар'єр у спілкуванні [5].

Комплексне застосування рольових ігор, мовленнєвих кліше, методів «Мозкового штурму» й «перевернутого навчання», а також інтерактивних цифрових технологій у рамках теми «Sport» забезпечує ефективний розвиток діалогічного мовлення учнів 7 класу НУШ. Розроблена система вправ сприяє поступовому переходу від відтворення мовних зразків до самостійного та спонтанного мовлення, формуючи впевненість учнів в іншомовному спілкуванні.

Постоловська Христина,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЦИФРОВІ ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 6-7 КЛАСІВ НУШ

Вивчення німецької мови в 6-7 класах часто супроводжується зниженням інтересу учнів до предмета через складність мовного матеріалу, необхідність систематичного повторення, недостатню практичну спрямованість окремих завдань і переважання традиційних методів навчання. Учні молодшого підліткового віку, а саме здобувачі освіти 11-13 років, характеризуються підвищеною емоційністю, потребою в динамічних та інтерактивних формах роботи, прагненням до спілкування, самоствердження й використання сучасних цифрових засобів. Саме тому застосування цифрових ігрових технологій у процесі вивчення німецької мови відповідає віковим особливостям учнів цієї категорії та може стати ефективним чинником посилення їхньої навчальної мотивації.

Особливої значущості тема набуває в умовах цифровізації освітнього середовища. Сучасні здобувачі освіти активно взаємодіють із цифровими ресурсами в повсякденному житті, тому інтеграція цифрових ігрових технологій у навчальний процес дає змогу зробити уроки німецької мови більш сучасними, цікавими, доступними та наближеними до потреб і пізнавальних інтересів учнів. Цифрові ігри, інтерактивні платформи, онлайн-вікторини, мовні квести та інші ігрові цифрові засоби створюють сприятливі умови для активізації пізнавальної діяльності, формування позитивного емоційного ставлення до предмета, розвитку комунікативних умінь та підтримки ситуації успіху в навчанні.

Мета дослідження – дослідити можливості використання цифрових ігрових технологій як засобу підвищення мотивації до вивчення німецької мови

здобувачами освіти 6-7 класів НУШ та розробити фрагменти уроків із їх використанням.

Формування позитивної мотивації до вивчення німецької мови потребує використання сучасних методів навчання, які відповідають віковим особливостям учнів та забезпечують їх активну участь в освітньому процесі. Одним із таких засобів є цифрові ігрові технології, що поєднують дидактичний потенціал гри з можливостями цифрового освітнього середовища. Вони базуються на використанні інтерактивності, змагальності, сюжетності, системи завдань та миттєвого зворотного зв'язку, що сприяє підвищенню зацікавленості учнів у навчанні.

У роботі було охарактеризовано особливості інтеграції цифрових ігор у структуру уроку німецької мови. Встановлено, що їх ефективність залежить від методично доцільного використання на різних етапах уроку: мотивації, актуалізації знань, пояснення нового матеріалу, закріплення та контролю. Цифрові ігри сприяють створенню позитивної атмосфери на уроці, активізації мовленнєвої діяльності, засвоєнню лексико-граматичного матеріалу та зниженню рівня тривожності учнів.

Також було проаналізовано сучасні цифрові платформи ігрового спрямування, зокрема *Baamboozle*, *Glinglish*, *Genially*, *Speak*, *Busuu*, *Babbel*, *Memrise*, *deutsch.info* та *DerDieDas*. З'ясовано, що ці ресурси поєднують елементи гейміфікації, мультимедійності та інтерактивної взаємодії, що позитивно впливає на мотивацію та розвиток мовленнєвих умінь учнів.

Практичним результатом дослідження стали розроблені два фрагменти уроків німецької мови для учнів 6-7 класів із використанням платформ *Baamboozle* та *Glinglish*.

Отже, цифрові ігрові технології є ефективним засобом модернізації уроку німецької мови та формування мовленнєвих компетентностей учнів 6-7 класів, оскільки забезпечують підвищення мотивації, активності та зацікавленості у вивченні іноземної мови.

Сас Софія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РІЗНИХ ВИДІВ МИСТЕЦТВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Сучасна система освіти орієнтується не лише на передачу знань, а й на формування творчої, культурно розвиненої особистості, здатної до емоційного сприйняття та критичного осмислення художніх явищ. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема взаємодії різних видів мистецтва у процесі викладання зарубіжної літератури. Література як мистецтво слова органічно пов'язана з музикою, образотворчим мистецтвом, театром і кінематографом, що створює широкі можливості для інтеграції мистецтв у навчальному процесі.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення методики викладання зарубіжної літератури відповідно до сучасних освітніх вимог. Використання міжмистецьких зв'язків сприяє глибшому сприйняттю художнього твору, розвитку асоціативного мислення, емоційної чутливості та естетичного смаку учнів. Інтеграція мистецтв дозволяє активізувати пізнавальну діяльність школярів, підвищити їхню мотивацію до навчання та сформувати цілісне уявлення про художню культуру.

Об'єктом дослідження є процес викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти. Предмет дослідження – взаємозв'язок різних видів мистецтв як засіб підвищення ефективності навчання зарубіжної літератури.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та методичний аналіз можливостей використання взаємодії різних видів мистецтва у процесі викладання зарубіжної літератури.

У ході дослідження встановлено, що взаємодія мистецтв є важливим педагогічним принципом сучасної гуманітарної освіти. Вона забезпечує цілісне

сприйняття художньої культури та сприяє розвитку творчих здібностей учнів. З'ясовано, що використання образотворчого мистецтва, музики, театралізації, кіно та медіа на уроках зарубіжної літератури підсилює емоційне сприйняття художнього тексту, активізує уяву та формує здатність до інтерпретації літературних образів.

Доведено, що інтегровані уроки та система творчих завдань є ефективними формами реалізації міжмистецьких зв'язків у навчальному процесі. Використання різних видів мистецтва створює умови для активної участі учнів у навчанні, розвитку їхнього критичного мислення та комунікативних умінь. Особливе значення має застосування сучасних медіаресурсів, які розширюють можливості інтерпретації художнього твору та підвищують зацікавленість учнів у вивченні літератури.

У результаті дослідження встановлено, що інтеграція різних видів мистецтва у процесі викладання зарубіжної літератури сприяє формуванню культурної компетентності учнів, розвитку їхнього естетичного світогляду та підвищенню ефективності навчального процесу. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання запропонованих методичних підходів у діяльності вчителів зарубіжної літератури для вдосконалення сучасного уроку та розвитку творчого потенціалу школярів.

Сидорук Ангеліна,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22z)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ УСНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У контексті реформування системи загальної середньої освіти в Україні та впровадження концепції «Нова українська школа», особливої ваги набуває пошук ефективних методів активізації мовленнєвої діяльності здобувачів освіти. Вивчення

німецької мови як другої іноземної потребує використання підходів, що дозволяють подолати психологічний бар'єр та стимулювати спонтанне спілкування в автентичних ситуаціях. Одним із найпотужніших інструментів інтенсифікації навчання є рольова гра, яка дозволяє моделювати реальні життєві обставини та сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетенції. Необхідність методичного обґрунтування та розробки практичного інструментарію ігрової взаємодії зумовлює вибір теми наукового дослідження.

Мета дослідження - теоретично обґрунтувати методичні аспекти застосування рольових ігор для інтенсифікації мовленнєвої діяльності здобувачів освіти на уроках німецької мови; практично розробити комплекс рольових завдань для 8 класу та методичні рекомендації щодо їх оцінювання.

Проведено цілісне теоретико-методичне дослідження, спрямоване на обґрунтування та практичну перевірку ефективності рольових ігор як засобу активізації усного мовлення здобувачів освіти на уроках німецької мови. Аналіз науково-методичної літератури дозволив систематизувати рольові ігри за ступенем самостійності здобувачів освіти та характером ігрової взаємодії. Встановлено, що для досягнення максимального результату в активізації мовлення доцільно використовувати перехід від контрольованих рольових ігор, що передбачають наявність чітко визначеного сценарію та обмеженого набору мовних засобів (що є критично важливим на початковому етапі для формування лінгвістичної впевненості здобувача освіти) до вільних, що стимулюють творче мислення та дозволяють здобувачеві освіти самостійно обирати стратегію поведінки, що сприяє розвитку мовленнєвої імпровізації. Окрему увагу приділено систематизації психолого-педагогічних та методичних умов, за яких використання рольових ігор стає найбільш продуктивним. З'ясовано, що ключовою умовою є наявність комунікативного стимулу – ситуації, яка б резонувала з інтересами та життєвим досвідом здобувача освіти. Обґрунтовано, що ігрова ситуація повинна містити елемент новизни або конфлікту інтересів, оскільки це створює природну потребу в обміні інформацією

німецькою мовою. Доведено, що ефективність гри безпосередньо залежить від рівня сформованості лексичних та граматичних навичок, тому етап підготовки до гри має включати опрацювання необхідних мовних опор. Окрім того, важливою умовою успішної реалізації ігрового методу визначено правильний розподіл ролей.

Розроблено та систематизовано комплекс рольових ситуацій для здобувачів освіти 8 класу, зокрема, з тем «Reisen» та «Berufswahl». Встановлено, що ефективність таких завдань прямо залежить від їхньої автентичності та відповідності віковим інтересам.

Особлива увага в роботі приділена методичним рекомендаціям щодо оцінювання результатів рольової взаємодії. Зазначено, що оцінювання має відбуватися на етапі дебрифінгу (аналітичного обговорення після гри). Встановлено, що такий підхід дозволяє здобувачеві освіти самостійно або за допомогою однокласників проаналізувати свої здобутки. Критеріями успішності в розробленому комплексі виступають: комунікативна ініціативність (здатність здобувача освіти підтримувати діалог та реагувати на репліки партнера); стратегічна компетенція (вміння виходити зі скрутних мовних ситуацій за допомогою перефразування або використання жестів); плинність мовлення (відсутність тривалих пауз, що заважають розумінню).

Доведено, що рольова гра дозволяє подолати відчуження здобувача освіти від навчального контенту, перетворюючи вивчення іноземної мови на особистісно значущий процес.

Смірнова Софія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Нім-18)

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Впровадження інструментів штучного інтелекту (ШІ) в освіту докорінно змінює методологію навчання іноземних мов. Аналітика ОЕСР за 2025 рік свідчить, що понад 90% користувачів освітніх платформ взаємодіють із великими мовними моделями [4]. Організація цифрового навчання за допомогою ШІ наразі визнана ключовим міжнародним завданням для педагогів [3, с 153]. У сфері викладання німецької мови як іноземної (DaF) науковці зосереджені на пошуку підходів, що поєднують технологічні переваги з етичними стандартами. Дослідження має на меті окреслити вектори застосування інструментів ШІ для персоналізації навчання та подолання лінгвопсихологічних бар'єрів у здобувачів освіти.

Аналізуючи сучасні тенденції, О. Гриценчук зауважує, що цифрова дидактика орієнтована на створення адаптивних матеріалів, метакогнітивних підказок та розширеного віртуального середовища для підвищення якості знань [3]. Освітні ШІ-застосунки набувають особливого значення у роботі з українськими біженцями в німецькомовних країнах, які зазнали впливу війни та відчують мовну тривожність. Інтерактивні додатки зменшують психологічне напруження, забезпечуючи комфортний і персоналізований темп навчання. Роботизовані комплекси сьогодні є найпоширенішим сегментом освітніх технологій. Зокрема, платформа «Khan Academy» генерує індивідуальні плани, а сервіс «Third Space Learning» коригує перебіг занять через моніторинг уваги учнів. Мобільні додатки на кшталт «Duolingo» чи «Babbel» використовують ігрові механіки, які, за визначенням Л. Гунази, дозволяють учням виконувати вправи,

отримувати бали та контролювати власний прогрес, що робить мовну практику ефективнішою [1, с. 51].

Як зазначає К. Осарчук, модернізація курсу DaF спирається на інтеграцію кастомізованих ШІ-інструментів для автоматизованого оцінювання та гнучкого навчання [2]. Програма «Univerbal» поєднує опції перекладу, опрацювання голосу, граматичні підказки та персоналізовані бесіди [2]. Спеціалізований додаток «Sylby» розроблений для постановки правильної вимови, оскільки забезпечує миттєвий зворотний зв'язок у режимі реального часу [2]. Інтелектуальні системи здатні моделювати навчальний процес відповідно до персональних особливостей учня, забезпечуючи миттєву фіксацію та усунення неточностей у реальному часі. Серйозним науково-методичним викликом є організація коректної взаємодії з текстовими генераторами (ChatGPT, Copilot, Gemini) [3, с. 153]. Попри позитивний вплив ШІ на розвиток словникового запасу й орфографічних навичок, ефективність засвоєння матеріалу безпосередньо залежить від точності запитів користувача. Обмежене розуміння контексту чат-ботом та багатозначність лексики в німецькій мові призводять до логічних помилок [2]. Ризик некоректних систем полягає в неправильній подачі матеріалу, що шкодить освіті здобувача [3, с. 157]. Окрім того, поширення ШІ вимагає дотримання принципів академічної чесності та захисту даних згідно з GDPR [3, с. 155]. Цифрові інструменти є лише допоміжними, тому немарковане використання ШІ-підказок вважається плагіатом. Відповідно до *Artificial Intelligence Act*, системи ШІ в освіті належать до категорії високого ризику, оскільки вони впливають на професійну кар'єру людини, що вимагає прозорості [3, с. 156]. Цифровізація змінює функції педагога, оскільки автоматизація монотонних процесів значно оптимізує його робочий час. Вчитель стає фасилітатором та наставником, який розвиває критичне мислення й соціальні навички учнів [1, с. 47].

Пріоритетним напрямком лінгводидактики є синергія людського інтелекту та ШІ. Впровадження адаптивних платформ і чат-ботів дає змогу автоматизувати тестування та корекцію вимови. Подальші розробки мають концентруватися на

побудові гібридних моделей навчання, які гарантують високу індивідуалізацію процесу та звільняють викладачів від монотонної роботи за умови суворого дотримання етичних і нормативно-правових вимог.

Sukhodolska Sofia,

Student of the Foreign Philology Faculty (group Angl-11)

Lesya Ukrainka Volyn National University

CHALLENGES OF TRANSLATING TOURISM TEXTS

Tourism texts are characterised by their informative and expressive functions, which aim to attract potential travellers. The effectiveness of translated tourist texts depends significantly on cultural background. With the global tourism industry expanding rapidly and cross-cultural communication becoming increasingly central to destination marketing, the accurate and culturally sensitive translation of tourism materials has never been more critical. The purpose of this study is to identify how culture influences the types of errors that can occur and to explore strategies for avoiding them.

The primary difficulties in this field stem from cultural gaps, particularly the transfer of culture-bound words and the lack of established approaches for translating toponyms and proper names. Furthermore, tourism translation is frequently undervalued, leading to the use of unskilled translators or unedited machine translation output. These challenges result in recurring errors that can damage travel companies' reputations.

The translator's task is to retain the stylistic richness and promotional tone of the original while adapting it to resonate culturally with the target audience. Two principal strategies may be applied: the Domesticating Strategy and the Foreignising Strategy. The Domesticating Strategy involves adopting a style that reduces foreign elements, making the text accessible to the reader. While this approach ensures readability, it risks diminishing the cultural and historical depth of the original. For example, the Ukrainian

concept of *вишиванка* (*vyshyvanka*) is sometimes rendered into English simply as “*embroidered shirt*”, which is technically accurate but erases its deep cultural and national symbolism. Conversely, the Foreignising Strategy preserves source-culture terminology through transliteration – as when English-language tourism materials retain the toponym *Хрещатик* as *Khreshchatyk* rather than substituting a descriptive equivalent, anchoring the reader in the authentic local identity of Kyiv’s central boulevard. However, unfamiliar transliterated names may hinder comprehension for readers with no prior knowledge of Ukrainian geography or culture. Translators must therefore strike a balance between these two approaches based on the target audience and communicative purpose.

A further challenge lies in the digital nature of modern tourism communication. The integration of online reviews and testimonials complicates the process, as these texts frequently contain slang and spontaneous expressions that are difficult to render accurately and naturally in another language.

Translators must also consider the functional equivalence of the translation. The ultimate goal is for the translated text to produce the same response in the target audience as the original. This requires an in-depth understanding of both source and target cultures, as well as the cognitive and emotional triggers that influence travel decisions. Translators should carefully verify the meanings of culturally bound words and toponyms to prevent misunderstandings and to allow future tourists to navigate the text without needing to seek additional explanations of unfamiliar terms or local place names.

Тіванова Дар'я,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ГОВОРІННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ

У сучасних умовах реформування загальної середньої освіти в Україні, зокрема в межах Концепції Нової української школи, особливої ваги набуває формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти, зокрема розвитку навичок говоріння. Освітній процес спрямовується на практичне володіння іноземною мовою, що передбачає використання ефективних, інтерактивних та мультимедійних засобів навчання. Одним із таких засобів є відеоматеріали, які створюють автентичне мовленнєве середовище, сприяють розвитку навичок аудіювання та говоріння, активізують пізнавальну діяльність здобувачів освіти і підвищують їхню мотивацію до вивчення німецької мови. Використання відео дозволяє поєднати зорове та слухове сприйняття інформації, що позитивно впливає на якість засвоєння мовного матеріалу.

У результаті дослідження проаналізовано особливості використання відеоматеріалів у процесі навчання німецької мови та розроблено фрагмент уроку із їх використанням відеоматеріалів для вдосконалення навичок говоріння учнів 7 класу НУШ, що і було нашою метою.

Виявлено, що говоріння іноземною мовою є однією з ключових складових комунікативної компетентності та розглядається в сучасній методиці навчання мов як складний інтегрований процес, що забезпечує усну взаємодію між учасниками спілкування та належить до продуктивних видів мовленнєвої діяльності.

Проаналізовано вимоги до навчання говоріння у 7 класі НУШ, які окреслені у Модельній навчальній програмі «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко

О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.). Виявлено, що здобувач освіти 7 класу НУШ повинен розуміти чітко артикульоване мовлення під час звертання до нього/неї у простих повсякденних ситуаціях, а в деяких ситуаціях просити повторити певні слова та фрази, якщо виникли труднощі при їх розумінні; вміти вступати без підготовки в розмови на знайомі теми, підтримувати розмову або дискусію.

Відеоматеріали мають суттєві переваги порівняно з аудіоматеріалами, оскільки поєднують зоровий і слуховий канали сприйняття інформації. Вони дають змогу здобувачам освіти зануритися в ситуації реального спілкування, виконуючи роль учасників комунікативних актів, що сприяє кращому розумінню особливостей практичного використання іноземної мови. Здійснено спробу класифікації відеоматеріалів (навчальні відео; рекламні трейлери; розважальні та пізнавальні програми; короткі відеоформати; художні та документальні фільми) та охарактеризовано особливості використання кожного із вище названих видів.

Щодо особливостей використання відеоматеріалів, важливо дотримуватися таких методичних принципів: відповідність рівню підготовки учнів, чітке визначення мети уроку, поєднання перегляду з іншими видами мовленнєвої діяльності, а також використання завдань до, під час і після перегляду. Важливо також забезпечити належну якість відеоматеріалів.

Визначено етапи роботи з відеоматеріалами на уроці німецької мови: підготовчий, переглядовий та післяпереглядовий.

Відповідно до цих етапів було розроблено фрагмент уроку із використанням відеоматеріалу для навчання говоріння у 7 класі НУШ, що було четвертим завданням нашого дослідження.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у підбірці відеоматеріалів до кожної із тем, які запропоновані у Модельних навчальних програмах та розробці завдань до них.

Ткачик Юлія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю модернізації системи оцінювання у процесі навчання німецької мови відповідно до вимог Нової української школи та викликів цифрової освіти. Традиційні методи контролю не повною мірою відображають динаміку формування комунікативної компетентності, що потребує впровадження альтернативних інструментів оцінювання, зокрема електронного портфоліо. Використання e-portfolio поєднує компетентнісний підхід із можливостями інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечуючи систематизацію навчальних досягнень учнів, розвиток рефлексії та навичок самооцінювання.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та розкритті практичних аспектів використання електронного портфоліо як сучасного засобу оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з німецької мови.

У процесі дослідження проаналізовано теоретичні основи використання портфоліо як альтернативного методу оцінювання у навчанні іноземних мов, розкрито сутність електронного портфоліо та особливості його застосування у сучасній методиці викладання німецької мови. Визначено структуру та принципи організації електронного портфоліо, охарактеризовано методи і форми роботи з ним на уроках німецької мови.

Установлено, що електронне портфоліо є ефективним інструментом формативного оцінювання, який дозволяє комплексно оцінювати не лише кінцевий результат навчання, а й динаміку розвитку мовленнєвих умінь здобувачів освіти. Його перевагами є мультимедійність, інтерактивність,

можливість зберігати різноманітні цифрові матеріали (тексти, аудіо- та відеофайли, презентації, інфографіку), а також доступність із різних пристроїв.

У межах практичної частини дослідження розроблено систему завдань для формування електронного портфоліо учнів 7–9 класів, які вивчають німецьку мову як другу іноземну. Запропоновані завдання охоплюють усі види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, письмо та говоріння. Серед них – створення відеощоденника, написання блогів і формальних листів, виконання інтегрованих проєктних робіт, ведення читацького та слухацького щоденників, а також здійснення самооцінювання та взаємооцінювання. Для реалізації завдань рекомендовано використання цифрових платформ Google Sites, Canva, Microsoft OneNote, CapCut та інших сучасних сервісів.

Проведений аналіз сучасних підручників німецької мови («Halli Hallo!» та «Deutsch lernen ist super!») показав наявність творчих і проєктних завдань, які можуть бути адаптовані до формату електронного портфоліо, хоча спеціально орієнтованих e-portfolio завдань у вітчизняних підручниках недостатньо.

Електронне портфоліо є перспективним сучасним засобом оцінювання навчальних досягнень з німецької мови, який відповідає вимогам Нової української школи, компетентнісному підходу та принципам цифрової освіти. Його впровадження сприяє підвищенню мотивації учнів, розвитку рефлексії, автономності та цифрової компетентності, а також забезпечує більш прозорий і особистісно орієнтований процес оцінювання.

Уварова Анна,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗЗСО

Актуальність обраної теми полягає в необхідності вдосконалення викладання зарубіжної літератури шляхом упровадження сучасних інтерактивних методів і технологій. Їх використання сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності школярів, формуванню стійкого інтересу до читання, а також розвитку вмінь аналізувати й інтерпретувати художні тексти.

Об'єктом дослідження є процес викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – інтерактивні технології як засіб підвищення ефективності навчання зарубіжної літератури, розвитку читацьких умінь учнів та формування їх естетичних уподобань.

Метою дослідження є визначення ефективності застосування інтерактивних технологій на уроках зарубіжної літератури та встановлення їх ролі у формуванні читацької компетентності учнів і підвищенні результативності освітнього процесу.

У процесі дослідження було вивчено теоретичні й практичні аспекти впровадження інтерактивних технологій у процес навчання зарубіжної літератури. Аналіз наукових і методичних джерел показав, що інтерактивне навчання посідає важливе місце в сучасній освіті, адже базується на активній співпраці учасників освітнього процесу, сприяє розвитку критичного мислення, комунікативних навичок, творчого потенціалу та формуванню ключових компетентностей учнів. У ході роботи було уточнено зміст поняття «інтерактивні технології» та визначено їх значення в сучасній педагогічній науці. З'ясовано, що застосування таких технологій забезпечує партнерський характер навчання, створює сприятливі

умови для взаємодії, обговорення та активного залучення учнів до освітньої діяльності. Крім того, було проаналізовано основні види інтерактивних технологій і особливості їх використання під час навчального процесу. Під час дослідження було розкрито можливості використання інтерактивних методів у процесі аналізу художнього твору на уроках зарубіжної літератури. Встановлено, що такі методи, як «Фішбоун», «Акваріум», мозковий штурм, веббінг, кроссенс, РОФТ та інші, сприяють формуванню читацької компетентності, розвитку навичок аналізу тексту, уміння аргументовано висловлювати власну думку та ефективно взаємодіяти з іншими учасниками навчання. Особливу увагу приділено цифровим інтерактивним технологіям, які можуть застосовуватися на різних етапах уроку зарубіжної літератури. Доведено, що використання онлайн-сервісів, мультимедійних матеріалів та інтерактивних платформ, зокрема Kahoot!, Quizlet, LearningApps, Mentimeter, Padlet і Google Arts & Culture, підвищує зацікавленість учнів у навчанні, урізноманітнює види діяльності, забезпечує швидкий зворотний зв'язок та допомагає глибше осмислити художній твір. Також у роботі було створено приклади фрагментів уроків із використанням інтерактивних технологій під час вивчення повісті «Кораліна» Ніла Геймана у 7 класі. Запропоновані завдання та методичні прийоми враховують вікові особливості учнів підліткового віку, сприяють розвитку їхніх творчих, аналітичних і мовленнєвих умінь, а також формують позитивне ставлення до читання.

Результати анкетування учнів 7 класу підтвердили доцільність використання інтерактивних технологій у навчанні. Переважна більшість опитаних позитивно оцінила інтерактивні форми роботи, відзначила, що такі уроки є цікавішими та мотивують до активнішої участі у групових завданнях, дискусіях та навчальних іграх. Отримані результати свідчать про те, що інтерактивні технології позитивно впливають на навчальну активність, зацікавленість і емоційну включеність школярів у освітній процес.

Фатіна Анна,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ НАОЧНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 5-7 КЛАСАХ ЗЗСО

Вивчення іноземної мови, зокрема німецької, у сучасній середній школі вимагає від вчителя постійного пошуку нових, більш ефективних методів роботи. Особливо гостро питання мотивації та ефективного засвоєння нових слів стоїть під час роботи з учнями 5–7 класів, оскільки у цьому віці діти швидко втомлюються від монотонного перекладу або механічного зазубрювання. Саме тому використання унаочнення стає одним із найдієвіших інструментів на уроці німецької мови. Воно допомагає не лише привернути й утримати увагу здобувачів освіти, а й створити міцні асоціації між іншомовним словом та його реальним значенням. Незважаючи на появу великої кількості цифрових технологій, предметна наочність залишається фундаментальною для формування міцної лексичної бази.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та дослідженні ефективності використання унаочнення (зокрема, предметної наочності) у процесі формування лексичної компетентності на уроках німецької мови в 5–7 класах.

Вікові психологічні особливості здобувачів освіти 5–7 класів (потреба в ігровій діяльності, тактильному контакті та швидка втомлюваність від монотонної роботи) зумовлюють необхідність переходу від традиційного перекладного методу до інтерактивних форм роботи. У цьому контексті предметна наочність (зокрема автентичні об'єкти – *Realia*), виступає не просто ілюстративним фоном, а потужним інструментом інтенсифікації розумової діяльності. Фізична маніпуляція об'єктами під час мовленнєвого акту створює глибокі нейронні зв'язки, що сприяє швидшому переходу лексичних одиниць із пасивного до активного

словника здобувача освіти. Виокремлено види предметної наочності в контексті вивчення іноземної мови, зокрема, натуральну (природну) наочність, що включає автентичні предмети повсякденного вжитку (Realia) та образотворчу предметну наочність (штучно створені об'єкти, що імітують реальність: іграшки, муляжі фруктів, лялькові меблі, макети будівель тощо). Серед ключових функцій предметної наочності, які вона виконує в процесі навчання німецькомовної лексики здобувачів освіти, виокремлено семантизуючу, мотиваційну, опорну та комунікативну функції.

Виокремлено етапи роботи над лексикою з використанням предметної наочності на уроках німецької мови в 5-7 класах ЗЗСО, зокрема, орієнтовно-підготовчий етап (введення та семантизація); ситуативно-стереотипний етап (тренування та автоматизація), варіююче-ситуативний етап (мовленнєва практика). Зазначено, що успішність навчання безпосередньо залежить від раціонального вибору методів на різних етапах роботи над лексикою. Зокрема, на етапі презентації предмети забезпечують ефективну безперекладну семантизацію (прямий метод); на етапі автоматизації – сприяють швидкому засвоєнню складних граматичних категорій, таких як рід іменників (через прийоми граматичного сортування); а на етапі мовленнєвої практики – слугують необхідним реквізитом для моделювання реальних ситуацій спілкування.

Розроблено фрагмент уроку німецької мови для 6 класу з використанням предметної наочності (тема «Lebensmittel kaufen»). На основі аналізу методичної літератури та результатів педагогічного проєктування припускаємо, що впровадження означеного фрагменту уроку з використанням ігрових прийомів на основі предметної наочності сприятиме значному зниженню рівня тривожності здобувачів освіти. Такий підхід дозволяє переключити увагу з академічних труднощів на безпосередню ігрову дію, що, у свою чергу, покликано мінімізувати страх перед помилкою та створити сприятливі умови для вільної іншомовної комунікації. Наявність реального об'єкта в руках знімає психологічне напруження

та стимулює ініціативне мовлення, що повністю відповідає концепції впровадження діяльнісного підходу в Новій українській школі. Використання автентичного реквізиту переносить фокус уваги здобувачів освіти з механічного відтворення правил на вирішення конкретних комунікативних завдань у природному контексті.

Чаплук Олеся,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група NimIM25)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КОНЦЕПТ «FREIHEIT» У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ: УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ АСПЕКТ

У сучасній лінгвістиці значна увага приділяється дослідженню концептів як складників мовної картини світу та носіїв культурної пам'яті народу. Через концепти мова відображає систему цінностей, історичний досвід, особливості мислення та світосприйняття певної нації. Одним із базових культурно значущих концептів є концепт «FREIHEIT», який посідає важливе місце як в німецькій, так і в українській лінгвокультурах. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю зіставного аналізу концепту «FREIHEIT» для виявлення спільних і відмінних рис його мовної в обидвох мовах. Вивчення цього концепту дозволяє глибше зрозуміти національно-культурні особливості обох народів та специфіку їхнього ціннісного світогляду. Метою дослідження є аналіз лінгвокультурних особливостей концепту «FREIHEIT» в німецькій та українській мовах.

У німецькій лінгвокультурі концепт «FREIHEIT» здебільшого пов'язується з особистою автономією, правами людини, відповідальністю та дотриманням демократичних принципів. Етимологічно німецьке слово *Freiheit* (від давньоверхньонімецького *frīheit*) історично заклало в основу концепту ідею приналежності до вільного, «свого» роду, що передбачало правовий захист та

недоторканність особистих кордонів. Через це німецьке суспільство традиційно розглядає концепт «FREIHEIT» не лише як абстрактне право, а і як чітко структуровану відповідальність перед іншими членами соціуму. Саме тому в німецькій мовній картині світу цей концепт функціонує у нерозривному взаємозв'язку з такими поняттями, як *Recht* (право), *Verantwortung* (відповідальність) та *Selbstbestimmung* (самовизначення).

У мовній картині світу українців концепт «FREIHEIT» реалізується через дві фундаментальні лексеми – *свобода* та *воля*, і є тісно пов'язаним із поняттями незалежності, боротьби, гідності та національної самосвідомості. Українська культура історично формувала уявлення про концепт «FREIHEIT» як про одну з найвищих суспільних і духовних цінностей. При цьому, якщо лексема «свобода» семантично наближена до європейського раціонального розуміння концепту «FREIHEIT» (суспільний договір, законні права), то лексема «воля» додає йому унікального, емоційно-екзистенційного забарвлення. Вона маркує концепт «FREIHEIT» як прагнення до безмежного простору, відсутності будь-якого примусу та як внутрішню стихійну силу. У фольклорі, художній літературі та суспільному дискурсі цей концепт часто асоціюється з козацькою інтенцією до незалежності та правом людини на абсолютне самовираження.

В українській мові поширеними є вислови: «бути вільним як птах», «боротися за волю», «мати право голосу», що демонструють емоційну та вольову природу концепту «FREIHEIT». У німецькій мові функціонують конструкції: *freie Wahl haben*, *in Freiheit leben*, *für die Freiheit kämpfen*, які відображають більш прагматичне й процесуальне сприйняття свободи. Такі мовні одиниці наочно ілюструють, як саме концепт «FREIHEIT» структурує повсякденне мислення обох народів.

Отже, концепт «FREIHEIT» є важливим елементом української та німецької мовних картин світу. Попри наявність спільних семантичних рис, його мовна реалізація в кожній культурі має власні акценти та особливості, сформовані історичними, соціальними й культурними чинниками.

Чехмейстер Артем,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 7 КЛАСІ НУШ

Сучасний етап розвитку іншомовної освіти в Україні характеризується переходом до компетентнісного підходу, що передбачено концепцією «Нова українська школа». Одним із пріоритетних завдань вчителя іноземної мови є формування у здобувачів освіти не просто суми знань про мовну систему, а здатності до реального спілкування в автентичних ситуаціях. У цьому контексті технологія ситуативного моделювання набуває особливої актуальності, оскільки вона дозволяє максимально наблизити навчальний процес до умов природної комунікації.

Метою дослідження було виявити можливості використання технології ситуативного моделювання у процесі навчання німецької мови у 7 класі НУШ та розкрити її роль у розвитку комунікативної компетентності здобувачів освіти.

Виявлено, що у науковій літературі немає єдиного підходу до трактування поняття «ситуативне моделювання». Проте, переважна більшість науковців розуміють його як сукупність інтерактивних методів навчання, що ґрунтуються на відтворенні здобувачами освіти певних життєвих обставин з метою їх подальшого аналізу. Іншими словами, здобувачі освіти імітують поведінку людини, насамперед, мовленнєву у різноманітних ситуаціях, де їм необхідно використовувати іноземну мову для досягнення певного комунікативної мети. У методичній літературі часто використовується також термін «мовленнєва ситуація», яка виступає різновидом навчальних завдань, що моделюють умови реального використання іноземної мови. Аналіз сутності технології ситуативного моделювання дозволяє виділити її ключові характеристики, як діяльнісна основа, контекстуальність навчання, соціальна взаємодія та ролі. Таким чином, технологія

ситуативного моделювання базується на принципах активної взаємодії, імітації життєвого контексту та ігрової діяльності. Це дозволяє перетворити урок іноземної мови на динамічний простір для розвитку особистості, де знання стають живим досвідом спілкування.

Встановлено, що у науковій літературі існує декілька класифікацій мовленнєвих ситуацій, відповідно до певних критеріїв. За рівнем їхньої проблемності та способами стимулювання мовленнєвої діяльності розрізняють стандартні (типові) ситуації та проблемні ситуації; за способом їх створення: вербальні, наочні та контекстні ситуації. Залежно від функціонального призначення завдання виокремлюють: ситуації-вправи, ситуації-ілюстрації, ситуації-оцінки, ситуації-запити інформації, ситуації-проблеми та ситуації-виклади. У результаті аналізу методичних джерел виділено три ключові моделі реалізації технології ситуативного моделювання: рольова гра, кейс-метод та проблемна ситуація.

Описано етапи організації ситуативного моделювання на уроці німецької мови, що було третім завданням нашого дослідження. Спираючись на загальноприйняті методичні засади інтерактивного навчання, виділено три основні етапи організації ситуативного моделювання на уроці, кожен з яких має специфічні завдання та методичні особливості. Основна мета підготовчого етапу: введення в ситуацію, зняття мовних труднощів та розподіл ролей. Основний етап процесу моделювання – це безпосередньо стадія мовленнєвої взаємодії, де здобувачі освіти реалізують свої ролі в динамічному середовищі. Етап рефлексії та оцінювання включає аналіз результату та оцінювання. Таким чином, чітке дотримання етапів організації дозволяє перетворити ситуативне моделювання на керований і результативний процес. Підготовка дає інструменти, основний етап – практику, а рефлексія – усвідомлення власного прогресу.

Ситуативне моделювання як універсальна технологія дозволяє зробити процес вивчення німецької мови динамічним, особистісно значущим та результативним, готуючи сучасного здобувача освіти до реальної міжкультурної взаємодії.

Шавардак Даніела,

здобувачка вищої освіти факультет іноземної філології, група Ang1B22

Кам'янець-Подільський університет імені Івана Огієнка

**ЛЕКСИЧНІ ВАРІАЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ГУРТКОВІЙ РОБОТІ**

Актуальність дослідження зумовлена сучасними тенденціями іншомовної освіти, у центрі яких перебуває не лише засвоєння граматичних правил і словникового запасу, а й підготовка здобувачів освіти до реального міжкультурного спілкування. У таких умовах особливого значення набуває формування лінгвосоціокультурної компетентності як здатності розуміти культурний підтекст висловлювання, правильно інтерпретувати мовні одиниці та добирати доречні засоби спілкування відповідно до конкретної ситуації. У нашому дослідженні наголошено, що німецька мова не є однорідною, а функціонує в кількох національних варіантах, зокрема в Німеччині, Австрії та Швейцарії, де лексичні розбіжності відображають культурну специфіку відповідного середовища. Саме тому вивчення лексичних варіацій країн DACH є важливим не лише з мовного, а й із соціокультурного погляду.

Актуальність теми посилюється тим, що в освітній практиці навчання німецької мови переважно зосереджується на одному усталеному мовному стандарті, тоді як інші національні варіанти не завжди отримують належне методичне висвітлення. Унаслідок цього здобувачі освіти нерідко сприймають варіантні лексичні форми як другорядні або помилкові, що звужує їхнє уявлення про реальний німецькомовний простір і ускладнює орієнтацію в ситуаціях міжкультурної взаємодії. У зв'язку з цим постає потреба в таких методичних підходах, які дають змогу розглядати лексичні варіації не як допоміжний матеріал, а як повноцінний засіб формування мовної та культурної обізнаності. Особливу цінність у цьому контексті має гурткова робота, що створює сприятливі умови для

практичного, інтерактивного та комунікативно наближеного навчання.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та практичному висвітленні можливостей використання лексичних варіацій національних варіантів німецької мови країн DACH як інструменту формування лінгвосоціокультурної компетентності здобувачів освіти у гуртковій роботі.

Таким чином, узагальнення теоретичних положень і практичного осмислення окресленої проблеми дає підстави сформулювати такі висновки.

У ході дослідження встановлено, що лексичні варіації німецької мови є закономірним проявом її поліцентричного розвитку та мають значний дидактичний потенціал у навчанні. Вони відображають культурні, побутові й соціальні особливості німецькомовних країн, а тому можуть ефективно використовуватися як засіб формування лінгвосоціокультурної компетентності здобувачів освіти. Опрацювання варіантної лексики в межах DACH-простору дає змогу пов'язати слово з конкретним культурним контекстом, навчити здобувачів освіти розпізнавати мовну норму відповідно до країни вживання та формувати гнучкість у використанні мовних засобів.

У ході дослідження з'ясовано, що гурткова форма роботи є особливо доцільною для реалізації такого підходу, оскільки забезпечує умови для активної мовленнєвої практики, рольової взаємодії, творчих проєктів і моделювання реальних комунікативних ситуацій. Саме в такому форматі лексичні варіації засвоюються не ізольовано, а у зв'язку з типовими темами повсякденного спілкування, зокрема у сферах харчування, покупок, транспорту та подорожей. Це сприяє не лише засвоєнню нової лексики, а й усвідомленню її культурної зумовленості та комунікативної доречності.

Отже, лексичні варіації німецької мови доцільно розглядати як ефективний інструмент формування лінгвосоціокультурної компетентності, а їх цілеспрямоване впровадження в гурткову роботу — як методично обґрунтований і практично результативний напрям навчання. Використання DACH-підходу сприяє

розвитку пізнавального інтересу здобувачів освіти, формує толерантне ставлення до мовної варіативності, поглиблює зв'язок між мовним і культурним компонентами навчання та підвищує готовність до міжкультурного спілкування.

Юрченко Богдан,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B22z)

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ QUIZLET ТА КАНООТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7 КЛАСУ ЗЗСО

Для здобувачів освіти 7 класу характерним є активне розширення словникового запасу, однак ефективність цього процесу значною мірою залежить від навчальної мотивації та організації роботи з лексикою. У зв'язку з цим, зростає інтерес до використання цифрових освітніх платформ, що дозволяють урізноманітнити навчальну діяльність і підтримувати зацікавленість здобувачів освіти. Це зумовлює доцільність аналізу можливостей використання цифрових платформ у процесі формування лексичної компетентності на уроках німецької мови.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та практичній перевірці ефективності використання цифрових платформ Quizlet і Kahoot у процесі формування лексичної компетентності здобувачів освіти 7 класу ЗЗСО на уроках німецької мови.

Порівняно можливості використання Quizlet та Kahoot у формуванні лексичної компетентності здобувачів освіти на уроках німецької мови. Серед сильних сторін застосування платформи Quizlet виокремлено її доступність, інтервальний характер повторення лексики, наявність кількох режимів роботи та можливість відстежувати прогрес через Class Progress. Платформа сприяє

формуванню навчальної автономії, оскільки здобувач освіти може самостійно регулювати темп навчання і повертатися до складних мовних одиниць. Практичне використання Quizlet у позаурочній роботі підтвердило ці переваги та засвідчило високу результативність інтервального повторення: за даними пре- і посттестування середній показник зріс із 66% до 82%. Такий приріст можна пояснити поєднанням коротких домашніх сесій, повторним поверненням до карток, на яких було допущено помилки і поступовим переходом від упізнавання окремих слів до відтворення готових лексико-граматичних зв'язків. Водночас виявлено певні обмеження, зокрема, ризик формального проходження завдань та певна технічна залежність, для мінімізації яких доцільно поєднувати роботу в Quizlet із офлайн-альтернативами. Серед сильних сторін застосування платформи Kahoot виокремлено високий рівень залучення здобувачів освіти, динамічний темп роботи, можливість швидкого виявлення прогалин у знаннях та зручність проведення короткого поточного контролю. Практичне використання Kahoot на уроках показало виражений ефект «тестового очікування»: попереднє повідомлення про підсумковий квіз стимулювало здобувачів освіти до якіснішої підготовки, що підтвердилося зростанням середніх показників перевірок із 58% до 70%. Разом із тим, використання сервісу може ускладнюватися технічними чинниками, різним темпом роботи здобувачів освіти та впливом часових обмежень на рівень тривожності, особливо в умовах змагального формату. Для мінімізації цих ризиків варто впроваджувати помірний таймінг, використання командного режиму, обмеження надмірної змагальності та поєднання Kahoot з іншими формами закріплення матеріалу.

Розроблено та апробовано комплексну методичну модель змішаного навчання, що базується на циклічному поєднанні аудиторної роботи в Kahoot та позаурочного тренування в Quizlet. Встановлено, що синергія цих інструментів забезпечує замкнений цикл «урок – тренування – зворотний зв'язок – корекція». Використання Kahoot на етапі актуалізації знань дозволяє оперативно

діагностувати прогалини та створювати мотиваційний «ефект тестового очікування», тоді як інтервальні сесії в Quizlet гарантують перехід знань лексики до довготривалої пам'яті. Ключовим елементом моделі став моніторинг через функцію Class Progress, який дозволив трансформувати процес навчання на керовану систему: аналітичні дані про складні лексичні одиниці ставали основою для цілеспрямованої корекції наступних занять.

Отже, цифрова платформа Quizlet виявилась доцільним інструментом домашнього закріплення лексики, що забезпечує здобувачам освіти зручний формат самостійної роботи, а вчителю – керований механізм підготовки до наступного уроку, тоді як Kahoot є доцільним інструментом короткої діагностики й актуалізації матеріалу, що водночас підтримує високу навчальну мотивацію та забезпечує чітку організацію контролю за виконанням завдань. Поєднання цих цифрових інструментів забезпечує системність формування лексичної компетентності з німецької мови.

Yukhymchuk Alina,

Student of the Foreign Philology Faculty (group Angl-11)

Lesya Ukrainka Volyn National University

THE FUNCTIONS OF INTERNAL MONOLOGUE IN A LITERARY TEXT

Internal monologue, as a literary device, is an important mechanism for character development that authors employ to explore not only a character's psychology but also the deeper layers of narrative structure. The purpose of this study is to analyse the functions of internal monologue in literary texts and demonstrate its significance in character development.

Internal monologue contributes to the representation of a character's personality from multiple perspectives. This is particularly evident in modernist literature, where

Virginia Woolf adopts a multifaceted approach, constructing character through fragments of consciousness dispersed throughout the text that shift according to narrative perspective [3, p. 107].

In this sense, the character is not presented as a complete and fixed portrait. Instead, they are gradually constructed through multiple layers, including individual thoughts, internal monologue, memories and the perceptions of other characters. As a result, the same character may appear differently depending on context and interaction. Thus, the character is not directly described but reconstructed by the reader from fragmented psychological impressions [3, p. 107]. This approach enables a multidimensional representation of identity, in which character is formed as a process rather than a static image.

In addition to character construction, internal monologue also influences narrative progression. This is evident in impressionistic prose, particularly Mykola Khvylovy's novella *I am (Romance)*, where the development of the plot is determined by the protagonist's inner state. The text is structurally fragmentary and psychologically intense, presenting the reader less with external events and more with the internal process of the protagonist's mental disintegration [2, p. 166].

The narrative's chronology reflects the protagonist's psychological state. Time acquires a subjective dimension in the novella: it slows during moments of doubt, fear, or anguish, and accelerates during episodes of ideological enthusiasm [2, p. 166]. Internal monologue further shapes the narrative mode, as the boundaries between reality, memory, fantasy, and hallucination become increasingly blurred. Consequently, the reader experiences events simultaneously with the protagonist, perceiving reality through the prism of fragmented consciousness.

This narrative structure demonstrates how ideology can gradually erode individual identity. Even the climactic episode of the mother's murder is presented primarily through the protagonist's inner experience rather than external action, thereby shifting emphasis from event to psychological conflict [2, p. 167].

Thus, internal monologue serves as a key narrative device in modernist literature, enabling authors to represent consciousness as fragmented and dynamic. It reveals psychological depth and emotional states while simultaneously shaping narrative structure and temporal organisation. Through this technique, the traditional notion of a coherent, stable character is replaced by a fluid, multifaceted representation of the individual, in which inner experience takes precedence over external action.

ДЛЯ ПОДАТОК